

Brassói Lapok

Ara 5 lei

Szombat
1931 * március 28

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

72. szám
XXXVII évtől szám

Ara 5 lei

Áprilisi véres tréfa

Ma már ezt a bolondos napot sem lehet komolyan venni. Kedélyt, vidámságot, eredetiséget, barátságból kipattanó ötletes tréfálkozást, kacagásra hangoló leleményes felültetést várunk tőle s kapunk lélekbe hasító, nyers, embe, riellen és kiábrándító megrohanást, véres szatirját az áprilisi tréfának, amit legvégső következtetéseiben sem lehet komolyan venni.

A román államvasutak igazgatóságának az a rendelete, mely április elsejére újabb és utolsó román nyelvi vizsgára rendeli a kisebbségi vasuti alkalmazottakat, s kimondja, hogy sikertelen vizsga esetén a bukott vasutas két-hónapi fizetéssel köteles kilépni a szolgálatból, amire előre kell nyilatkoztatban köteleznie magát, kegyetlen megcsufolása a jókedvű dátumnak.

A CFR nem tréfál, vagy ha tréfál, pokoli ötlettel akarja a bolondot járattatni a vasut legderekabb, legmeghízhatóbb, de egyuttal legmegpróbáltatott és legnehezebb sorsban élő tisztviselőivel és munkásaival.

Még egy vizsga, — annyi után! — s a nyomában, ha nem sikerül, végleges elbocsátás, kéthavi fizetés, annyi levonás után! mint végkielégítés, mint a kikergetett kutya után hajított kő: nesze, de aztán ne kerülj a szemem elé!

De vajon joga van-e az államvasutak igazgatóságának egy nyelvi vizsga sikertelensége miatt évtizedeken át teljesített hivatali szolgálatot, ami egyébként törvény szerinti nyugdíjjal, vagy megfelelő végkielégítéssel jár, pusztán hatalmi erővel semmivé nyilvánítani? Bizonyára nincs, s a kisémmizendő vasutasoknak nem is szabad ilyen jogfosztó eljárást tudomásul venniük. Nyilatkozatot irjanak alá, hogy készek odadobni küzdelmes pályájuk eddigi véres keresetét, nyugdíjra való jogukat, törvényes beletartozásukat egy hivatalba, a melyre képzettségük, kinevezés, eskü, hűség jogosítja őket? Nyilatkozatot, hogy — öngyilkosok lesznek?

Istenbéke

Lesz-e béke Nagypáradon? És lesz-e béke az országban mindenütt? A testvérbéke, ami már a középkor romboló pártidője közepett is megállította időnként a gyilkot, a gyújtó kanócot, az ember- és vagyonpusztítást?

Itt vagyunk a huszadik században, a civilizáció teljében, állítólag a kultura magasan. Egy országban, amely údvét, jövőjét csak népei összhangjában, a rend, béke és igazságosság szellemében lelheti föl. Hát itt nem találhatjuk meg egy hosszulejárata Treuga Dei módját és alkalmát?

Nincs a román közvéleménynek az a suggesztív ereje, hogy a szélső indulatok kirobbanását megakadályozza? Mennyi kipurító tehetőség, európai kulturáltság, politikai bölcsesség, filozófiai cselkedettség és megfontolt hazafiság hever át a parlagon, mialatt a fajgyűlölet elszabadult ügyeje összevissza rohog az ország fedelét, zeten s mindezt összetör — nyugalmat, törvényt, presztizst, civilizációt, — ami csak útjába áradt!

Miért nem látják be végre azok, akik Románia hajóját a belső pálságok és a külső veszedelmek szkillái és karibdiszei közt kormányozzák, hogy a népek tartós, s őszinte barátsága nélkül nincs és soha nem is lehet igazi konszolidáció?

Szerencsétlenség volna, ha Nagypáradon meg nem találják a békeesség feltételeit: a nyíltság és jóakarát csodákat elmulasztott is, ahol látszólag sőt két elfo-gultság és ádáz gyűlölség uralkodik. A sztoikus bölcsnek hármasszabályának, a türelem és megértés teljességének annyi méltánytalanságon, keserűsége és csalódáson át is érvényesülnie kell.

Nekünk nincs egyéb kívánságunk, de egyéb gondolatunk sem. Próbáljuk csak meg, mert még nem próbálták rá mit jelentene a román államnak, ha nem a kisebbségektől várnak hűségűk manifestációkat, hanem a többség örökösök a törvényt, a polgári szabadságon, a közrenden. Ez az Istenbéke alapfeltétele.

Németország és Ausztria nem hajlandók a Népszövetség elé menni vámszövetségi egyezményükkel

Páris, március hó 26.
A Páneurópa-komité szervező-bizottságának az ülésével kapcsolatban.

Henderson angol és Briand francia külügyminiszter tegnap háromnegyed-órás tanácskozáson foglalkoztak a német-osztrák vámszövetségi egyezmény kérdésével.

amelyben máris a gazdasági Anschlusst látják. A két külügyminiszter abban állapodott meg, hogy berlini és bécsi diplomáciai képviselői útján Anglia követelni fogja a német és osztrák kormánytól, hogy vámunióink kérdését terjesszék a Népszövetség elé.

Hendersontól kapott utasításainak megfelelően a berlini angol követ rögtön tegnap

megjelent Curtius német külügyminiszternél s közölte vele Henderson és Briand közös állásfoglalását,

Az új lakbértörvény végleges szövege

Bukarest, március 26
Az új lakbértörvényt a Voicu Nitescu igazságügyminiszter által kiküldött bizottság végleges formájában megszerkesztette és ma már a törvényvéleményező tanács előtt fekszik.

A törvényjavaslat egyetlen egy cikkelyből áll, amely a következőket tartalmazza:

Az 1930 április 15-iki lakbértörvénynek a tulajdonosok és bérlők közötti viszony rendkívüli szabályozásáról szóló intézkedései 1932 április 23-ig érvényben maradnak a következő módosításokkal:

A magánjog körébe kerülnek vissza 1931 április 23-án az összes lakbérleti szerződések, amelyek a múlt évi törvénnyel az előbbi dáumig meghosszabbítottak, kivéve

1) mindazon köztisztviselők és nyugdíjasok szerződéseit, akiknek évi jövedelme nem haladja meg a 240 ezer lejt,

2) mindazon magános bérlők szerződéseit, akiknek az évi jövedelme nem haladja meg a 240 ezer lejt,

SIR DETERDING

az oroszellenes gazdasági frontba akarja bevonni Romániát

Bukarest, március 26
Sir Deterding bukaresti látogatása valószínűsítő izgalomban tartja a bukaresti gazdasági köröket. Ma már kétségtelennek látszik, hogy az angol olajtársaság elnöke látogatásának nem csupán az a célja, hogy bérbe vegye a román petrolumföldet, hanem

Sir Deterding a Royal Dutch mindehátos elnöke Romániát is beakarja állítani az oroszellenes politika szolgálatába.

Az angol olajtársaság elnökének látogatásával kapcsolatban, most egyenesen kinos meglepetést keltett, hogy Sir Deterding már nyolc évvel ezelőtt is járt

kifejezte abbéli kívánságukat, hogy Németország és Ausztria halasszák el a vámszövetségi egyezmény végleges megkötését addig, amíg a Népszövetség ki nem nyilatkoztatja véleményét ebben a kényes ügyben.

Curtius közölte az angol követtel, hogy semmi indok nincs arra, hogy a Népszövetség határozatait megvárják, mert tisztán gazdasági jellegű egyezményről van szó a két német állam között.

Ugyanez történt Bécsben is. Az ottani angol követ is megjelent Schober külügyminiszternél, aki kijelentette, hogy az osztrák kormány a Németországgal való vámszövetségi egyezmény elvi megkötésénél tekintettel volt az 1922-1923 október 4-iki genfi jegyzőkönyvre, következtetésképpen tehát ragaszkodik ahhoz, hogy az egyezményt kizárólag gazdasági jellegűnek tekintse.

ladja meg a 80 ezer lejt.
Ezeknek a szerződéseik 1932 április 23-ig meghosszabbítottak.

A törvényjavaslat további intézkedései azonosak a múlt évi és jelenleg még érvényben levő törvény intézkedéseivel, azaz az új törvény is megadja a jogot azoknak a bérlőknek, akik kiesnek a törvény védelme alól, hogy folyó évi október 26-ig még jelenlegi lakásukban maradhassanak, ugyancsak az állami tisztviselők esetében gondoskodik a lakbérkülönbözetnek az állam által való fedezéséről.

Azoknak a bérlőknek lakó háztulajdonosoknak, akiknek négyszabásnál nem nagyobb házuk van, amelyet 1927 április 1-eltől szereztek meg, a törvény jogot ad arra, hogy kilakoltassák házukból bérlőjüket abban az esetben is, ha utóbbi egyébként még a törvény védelme alá esnek.

Végző intézkedéseiben a törvény a peres eljárás módjait szabja meg.

„Erdély arculcsapása!...”

Bukarest, március 26.
A kormánypárt erdélyi frakciója még most sem nyugodott bele abba, hogy idáig minden fáradozás ellenére sem sikerült megszerezni Pop-Csicsó István számára a jogszertinti szenátorságot. S minden jel arra mutat, hogy ezen a ponton még sok vitája lesz egymással a kormánypárt két szárnyának.

A Patria, a nemzeti parasztpárt kolozsvári hivatalos lapja, szerdai számában „Erdély arculcsapása” címen foglalkozik ezzel a kérdéssel s megállapítja, hogy amikor Pop-Csicsó Istvánnak nem ismerik el jogcímét és érdemét a jogszertinti szenátorságot, egész Erdély románságát üti arcul a bukaresti politika.

A kamarában pedig Pop Jone! képviselő foglalkozott a Pop-Csicsó ügygel s interpellációjában súlyos bírálatot mondott a régi szellem fölött, amely még most is megakadályozza azt, hogy Erdélynek Pop-Csicsó személyében jogszertinti szenátora legyen.

Letartóztatták a ploesti postafőnököket

Plojest, március 26.
Plojestben a sziguranca hosszas nyomozás után megállapította, hogy selyem-csempészek károsítják az államháztartást. A csempésztársaság tagjai nagy mennyiségben hozták be a selymet külföldről s azután bukaresti címekre küldötték el a csempészt árut. A sziguranca megállapította, hogy Stefanescu ploesti postafőnök is segédkezett nyújtott a csempészeknek s ezért lakásán tegnap házkutatást tartottak. A kutatás eredményeképpen nagy pénzösszegeket foglaltak le a postafőnökénél. Stefanescut a sziguranca azonnal őrizetbe vette. Kihallgatása után valószínűleg adatokat szereznek a csempészbanda többi tagjaira vonatkozólag is.

Dr. Kövér Gusztáv a nagyváradi béke érdekében lemondott a Magyar Párt alelnökségéről

Nagypárad, március hó 26.
Irtunk arról a megmérgezett atmoszféráról, amely olyan gyűlékonnyá tette Biharban a levegőt, hogy folytonos kilengésektől kell tartani.

Dr. Crisan alminiszter Nagypáradra érkezett, hogy közvetítse a békét a magyarság és a románok, illetve a Magyar Párt és a nemzeti párt között. A tárgyalások harmadik napja folynak és tegnap, szerdán, ugylátszott, olyannak a helyzet, hogy a béke létrejön. Tulajdonképpen nincsenek követelések és nem állítanak feltételeket sem.

mindkét oldalon érzik, hogy így nem mehetnek tovább a dolgok, hogy meg kell szüntetni a közvélemény feletlenül izgatását.

Az abszolút bizalmas béketárgyalások menetéből, hogy mit fogadott el és mit nem a nemzeti párt békebizottsága, nem tudjuk. Azonban nagy feltűnést keltett az a hír, hogy

dr. Kövér Gusztáv bejelentette lemondását a Magyar Párt alelnöki tisztjéről. A lemondást, — amely még nyilvános ságra nem került, — azzal hozzák összefüggésbe, hogy a Magyar Párt a román oldalról jött ellenkezésre hamar elejtette a békéfeltételek közül dr. Kövér Gusztáv védelmét.

Kétségtelen, hogy dr. Kövér Gusztáv azok-közül a magyarok közül való, akik meggyőződésük érdekében miadent kockára dobnak.

Fanatikus a maga útjának és a maga igazságának, amelyre kevesen követethet. Így vonta le azt a következtetést, — mely a hírek szerint — arra birta, hogy visszavonuljon a magyarpárti politikától.

Mit számít egy hulla, ha keresni lehet rajta!

A Tetzner-ügy margojára

Berlin, március 26

„A háboruban olyan sok embert lemészároltak, mit számít most egyel több”, felelte a ma halálraítelt lipcsei kereskedő, Tetzner feleségének, amikor ez a hajmeresztő gyilkosság tervének előkészítésekor azt mondta, hogy szerezzenek inkább egy hullát s azt égesse el, ne pedig egy eleven embert. Azt lehet mondani, hogy ez a válasz az egész eset motója s éppen ez emeli ki a szörnyűsége mellett a naponta megismétlődő gyilkosságok felé általános szociológiai jelentőségre. Oda lehet állítani a „Stahlbad” rajongói elé, akik ma nincsenek sajnos kisebb számmal, mint a háború előtt voltak: nézzétek, ez születik meg az „acélfürdőben”. Az emberi élet értékének halatlan leszállítása oly alacsony nívóra, a melyen már az egyéni vagy közúgy mellett, melyért feláldoztatik, alig jön számításba.

A Tetzner-eset azonban ettől eltekintve is olyan szörnyű, hogy a mai már alig érzékeny embert is megdöbbeníti: az ember azt kell mondja, még sem hittem volna, hogy ilyen emberek járkálnak körülöttem. Nem talál az ember szót reá, hogy a tettést jellemzze. Mert túl van a kegyetlenségen is: valódi állati ösztönszerű természetességgel végzi ki a dűzűt, akárcsak az oroszlan a könnyű gazellát.

Egy fiatal kereskedősegéd, aki beházasodik a csemegeüzletbe, az egyik kis szász városkában. Egy év múlva eladja az üzletet, mely végzetévé válik reá: négy héttel az akkor már halálos beteg anyóst bebiztosítja 10.000 márkára. De a pénz egy nemsikerült üzleten jórészt elmegy s csak a kis autó marad. S az első jólsikerült „biztosítási üzlet”. Arra bírja Tetzner, hogy e jól hozó szakmában „specializálja” magát. — Bebiztosít mindenkit: magát, feleségét, saját anyját, akivel kapcsolatban cinikusan felveti felesége előtt a kérdést: „méreg volna jobb, vagy ledobni a lépcsőn?”

De mindez kicsi üzlet s Tetzner nagyról álmodott, mely egyszerre gazdag emberré teszi s nyugodt életet biztosít számára. Így született meg a pokoli terv, melyet Tetzner, az állat csak magát látó ösztönös önzésének biztos nyugalomával s természetes kegyetlenségével hajtott végre. Nem is egyszer, kétszer, mert először csak félig sikerült.

A terv pokoli s minden ponyva-fantáziát meghalad; a maga nemében zseniális, mely ha Tetzner egy-két kis hibát nem követ el, valószínűleg örökre felfedezetlen marad s Tetznerék életük végéig, mint „tekintélyes magánzók” töltötték volna el életüket, mint ahogyan tervezték, valamelyik kis francia városban köztisztviseltől környezve.

A megmaradt kis autóra volt felépítve a terv. Bebiztosította saját magát 145.000 márkára. Halál esetre. Tehát még kellett halnia, úgy, hogy azért mégis élve maradjon. Halott kifelé, a biztosítótársaság felé, eleven valahol külföldön álnév alatt. De ez csak úgy lehet, hogy ha más valaki meghal helyette, az ő nevében, hogy úgy mondjuk. S minthogy ezt önként senki se vállálja, meg kell valakit gyilkolni s felismerhetlenné tenni. Aztán a tervbe beavatott feleség felveszi a 145 ezer márkát s kezdődik az új, gazdag élet...

A legnehezebben felismerhető hulla az, amely elégett. Itt el fogják hinni, hogy Tetzner égett el saját autójában.

Egy vándorlegény bandukol az országúton, hazafelé Münchenbe: Alois Ortner. Melyik vándorlegény ne örülne meg, ha egy autós megszólítja, nem ülne-e fel? Ortner is örömmel ült fel Tetzner kocsi-jára. Ebédet is kapott, négy márkát is, hogy vegyen gallért s borotvákazzék meg. Azután egy elhagyott helyen valami baj akad a kocsi-val s Ortner a kocsi alá mászik. De nem talál a kulcs s kidugja a fejét: egy ütés, azután elkecseregettél küzdelem a két ember között; Ortner mégis súlyos sebekkel elszabadul. Ez volt a főpróba.

Hogy miképpen folyt le a tényleges gyilkosság, nem lehet egészen bizonyosan tudni. Tetzner először azt vallotta (s ezt a vallomást fenntartotta öt hónapig, úgy, hogy minden valószínűség emellett szól), hogy éppen úgy, mint Ortner, egy vándorlegényt felhívott a kocsijára, a kocsi körülöntötte benzinnel s a legényt elevenen elégette. Később azt mondotta, hogy elgázolt valakit, akit meghalt a kocsi-jában s félelmében égette el a kocsi-val. — Minthogy a hullának le voltak vágva a kezei és a lábai, lehet, hogy már előbb meggyilkolta a vándorlegényt s a hullát elégette el. Még pedig azért vágta le a lábait és a kezeket, mert az ember nagyobb volt, mint ő s félt, hogy ez aka-

dálya lesz annak, hogy az ő hullájának fogadják. A végtagokat valószínűleg egy külön kofferbe pakolta s a folyóba dobta.

Kegyetlenül gondolt minden részletre. Mégis valamit elfelejtett, ami mindjárt büntényt engedett sejtetni: elfelejtette okmányait s valami ércpénzt tenni a meggyilkolt zsebébe. Hogy azután óriási ügyetlenséget követett el, azt csak a gyilkos szíkiológiaiából lehet megérteni:

Egy kis párhuzam a görög kölcsön és a román külföldi kölcsön között

Bukarest, március 26.

Abból az alkalomból, hogy Görögország most kötötte meg Londonban nagy külföldi kölcsönét, a bukaresti sajtónak az a része, amely nem áll föltétlenül a kormány politikai szolgálatában, éles párhuzamot von a román és görög külföldi kölcsönök között.

— A görög kölcsön — írja többek között például a Cuvantul, — 6.600.000 font sterling, vagyis alig valamivel kisebb, mint a román kölcsön. A különbség a kettő között azonban az, hogy Görögország valóban meg is kapja ezt az összeget, míg Románia a kölcsönnek még a felét sem kapja kézhez, mert mindenféle levonásokat eszközölnek a román kölcsönösszegeből.

— Ha a görög kölcsön feltételeit néz-

Teletokán a koncesszió-láz

Bérbeveszik Gréta Garbot és Marlene Dietrichet

Egyes lapok napok óta kolportálják azt a hírt, hogy az állam monopolizál-akarja a filmbehozatalát. A monopolizálási, kényszerszindikalizálási, koncesszionálási járványnak tehát áldozatul fog esni a film is, amely, mint szórakozási eszköz, a legnagyobb versenyszabadságot kellene hogy élvezze. A dolog úgy néz ki, hogy Liviu Rebreanu író, aki jelenleg országos körúton van és aki a filmcenzurabizottságnak is elnöke, tartja kezében és igyekszik keresztülhajtani ezt a tervet.

Nem kétséges, hogy azáltal, hogy a magánvállalkozók helyett, az állam hozza be a filmeket, — a film még nem lesz ocsóbb. A hollywoodi és berlini gyárak ugyanazt az árat fogják kérni, mint amit egyébként kérnének. Maradna tehát az az indok, hogy az állam kisebb haszonrészesedésért adná át a behozott filmeket a mozgósínházaknak, vagyis nem ötven százaléért — amennyit például a magánkölcsonzők most általában vesznek, — hanem mondjuk csak husz-huszonöt százaléért. Ebben az esetben tehát a mozgósínházak volnának azok, amelyek ezentul jobban jönnének ki és esetleg a közönség, — feltéve, hogy, az olcsóbb filmbeszerzésre való tekintettel, a mozgósínházak a belépődíjakat jelentősen leszállítanák. Ez azonban mind kérdéses.

Itt van azonban a dolog művészi része,

A dohány nikotinmentesítésének problémájához

Most, hogy a Fumosan vállalat révén a román monopolium is forgalomba hozta a nikotinmentesített cigarettákat, nem lesz érdektelen, ha rövid visszapillantást vetünk azokra az „eljárásokra”, a melyekkel eddig próbálkoztak kivonni a nikotint a dohányból.

Voltak törekvések, különösen Németországban, melyek a dohány termelése során akarták kiküszöbölni a nikotint, vagyis olyan dohányt termelni, amely már learatáskor minimális mennyiségű nikotint tartalmaz. Ezek a kísérletek rengeteg pénzbe kerültek, de alig jártak pozitív eredménnyel úgy, hogy a pförzheimi német dohánykutató állomás abba is hagyta őket.

Számtalan próbálkozás történt a dohány nikotintartalmának a készáruban való csökkentésére és még több arra, hogy a cigaretta nikotintartalmának csökkentése nélkül az elszívás alkalmá-

visszament Münchenbe egy napra, ahol velt vállalata két tisztviselője látta az utcán. De talán mindez még nem fedte volna fel a gyilkosságot, ha el nem követi azt a megdöbbentő elhatározást, hogy Strassburgból telefonon felhívja feleségét. A rendőrség már gyanakodott (s ő neki ezt tudni kellett!) s kihallgatta a beszélgetést.

A halálos ítélet biztos volt. Tetzner azok közül való, akit kevesen nem ítélnének halálra, s ha már van halálos ítélet. Számított rá, sztoikus nyugalmmal vette. Furcsa: itt egyszerre megzúnt állati ösztönszerűsége. Mert az állat jajgat, üvölt, nyávog, ha bántják és megölik, legyen a legvérengzőbb tigris. Csak az ember tudja önmagára nézve is levonni a következtetéseket. Mi ez a Tetzner: sötét régi ösztönökre korlátozott állat-ember, vagy az önfegyelem zsenije?

D. L.

zük, írja tovább az idézett lap, szemléltető képet kapunk arról, hogy milyen rossz és hátrányos a román kölcsön.

A görög kölcsönkötvények kibocsátási árfolyama 87, a román kölcsöné 86 és fél.

A görögök évi 6 százalékos kamatot fizetnek, Románia évi 7 és fél százalékot.

Jutalékot Görögország 4, Románia 6,05 százalékot fizet.

Az összehasonlítás után gunyosan jegy-zik meg a román lapok, hogy a görög kölcsöntárgyalások csak három hétig tartottak, és nem négy és fél hónapig, mint a párisi tárgyalások, a görög pénzügyminiszternek sem kellett Londonba fáradnia, sőt — a Nemzeti Bank kormányzóját sem kellett menesztenie a görög kormánynak.

amely lehetetlen, hogy ezt a monopoliumot meg ne szenvedje. Eltekintve attól, hogy az államnak könnyebb lesz bizonyos cenzurazempontokat érvényesíteni, ha közvetlenül maga lesz a beszerző, — egyáltalában nem bizonyos, hogy anyagilag abban a helyzetben lesz-e, hogy az összes nagy és drága filmeket megvásárolja. Azonkívül a filmgyárak talán szívesebben dolgoznak együtt magánvállalatokkal, tehát hivatalos kereskedőkkel, mint az állammal, amely miatt kereskedő is — mégiscsak hivatal. Nagyan problematikus, hogy az állam milyen filmeket hozna be? Hogy át tudja-e ugyanúgy látni a lakosság különböző rétegeinek divergens érdeklődési körét?

Ezeket a kérdéseket alaposan tisztázni kell tehát. A monopolizálás már önmagában sem szimpatikus. Rendkívüli előnyökkel kell tehát járnia, hogy azt a kétségtelen sérelmet, amit a szabadkereskedelem és a szabad művészi forgalom elvén üt, feledtetni tudja.

Amiben erősen kételkedünk. Annál inkább, mert hiszen a monopolium — még csak nem is az államot jelenti, hanem — az állam által favorizált kis kebelbeli csoportot, amelynek az ország egésze filmbehozatalát — koncként és koncesszióként akarja juttatni.

(b—y).

ták, hogy sem a vatta, sem a zsebkendő nem tart vissza semmit a nikotinból.

Számos kísérlet történt, hogy különböző vegyszerekkel távolítsák el a nikotint a dohányból. A vitrioltól kezdve az összes maróanyagokkal próbálkoztak. — Természetesen hasztalanul, mert ezek a szerek a nikotinnal együtt a dohányt is elpusztítják. Ez természetesen nem akadályozott meg egyes túlélénk üzleti szellemű embereket abban, hogy forgalomba hozzanak ilyen „nikotinmentesítő” vegyszereket, melyeket vagy befecsken-deznek a cigarettába, vagy más uton hoznak érintkezésbe a dohányval.

A drezdai törvénytörzők csak nemrég ítélt el másodfokon is csalás miatt egy ilyen vállalkozót, aki „antitoxin-octapin” néven hozott forgalomba egy nikotinmentesítő szert, amelyről három egyetemi tanár megállapította, hogy nem egyéb tiszta víznél.

Ma már az egész tudományos világ elismeri, hogy az egyetlen komoly nikotinmentesítési eljárás a Kalk és Dr. Wenusch féle elektrokémiai módszer, amely amellyel, hogy ténylegesen kivonja a nikotint a dohányból, egyben változtatlanul megőrzi annak kellemes ízét és aromáját. A bukaresti Fumosan-gyárban ezen korszakalkotó tudományos felfedezés alapján, csodálatosan megkonstruált elektromos gépek segítségével történik a cigaretták nikotinmentesítése.

Történelek a tánc tündéréről

Anna Pavlova halálával a táncművészet legdicsőségesebb korszaka zárul le.

Apja akkor halt meg, mikor ő kétéves volt. Anna Pavlova szomorú gyermekkort élt át, folyton küzdött a szegénységgel.

Nyolcéves korában látta Csajkovtől a Csupkerózsát. Miután hazatért az előadásról, így szólt:

— En táncosnő leszek. Ugy fogok táncolni, mint a szinpad ballerínája.

De csak tízéves korában került a cári tánciskolába.

Egy alkalommal III. Sándor cár meglátogatta ezt az iskolát. Előadás után megölelte az egyik kis táncosnőt, elismerésképp jelölve. Pavlova, aki látta a jelenetet, a féltékenységtől sírva fakadt. Így kiáltott a cár felé:

— Felség, öleljen meg engem is.

Wladimir nagyherceg a térdére ültette a kis Pavlovát. De az még mindig sirt, kiabált:

— Nekem nem kell helyettes. Nekem a cár kell.

1907-ben Berlinbe került, majd Párisba. Saint-Saens, a Hattyu halála bemutatója után ezt mondta neki:

— Ön magyarázta meg nekem, asszonyom, hogy mi van ebben a munkában.

Miklós cár is megnézte a Hattyu halálát. Utána ezt közölte a táncosnővel:

— Sok mindent hallottam az Ön táncáról, de meg kell állapítanom, hogy tökéletes, nincs benne semmi erköletelen. Látja, így beszélnek, pedig azt hiszik rólam, hogy maradt vagyok.

Angliában eg föllépése után kapott valami tisztelőjétől egy csokoládészelencét, amelynek közepére pompás arckép volt festve. Minthogy az ajándékozó nem nevezte meg magát, Pavlova kiállította a pompás ajándékot. A rendőrség nyomban lefoglalta, mert ez orosz holmi volt. Egy fiatalember lopta, hogy Pavlovának adja. A fiatalembert letartóztatták.

Még nagyszerűbb ajándékot kapott a venezuelai köztársaság elnökétől. Egy óráos doboz bársonyt, melynek födelére a ballerina neve husz dollárosokból volt kirakva.

— Csak most sajnálom, hogy Anna Pavlovának hívják.

— Miért? — érdeklődött az elnök.

— Jobb szeretném, ha ebben a pillanatban Anastasia Edwardove Karavinskaia volna a nevem. Akkor tudniillik még jobban örülnék az én szegényeim.

Husvételi vásár!

Csak április hó közepéig! Ingek, nyakkendők és az összes divatickek kifizetett vételárának

a felét visszatérítem!

egy vásárlási utalvánnyal, amelyet április 20-ig levásárolhat és pénztáram készpénz gyanánt fogad el, ezáltal fedezheti tavaszi és nyári szükségletét. —

Olcsó árainon megszokott legjobb minőségű és szabású árúimat hozom forgalomba.

Ezen visszatérítési sportcikket immre is vonatkozik!

GELLER Sport és divatruház

Brassó, Kapu-uca 36.

BÉCSBEN,

A német-osztrák vámunió jelentősége — Középeurópa új fordulat előtt
Csehszlovákia teljes bekerítése A feltámadott „Drang nach Osten”

Magyarország és Románia szerepe az új Középeurópában

— A B. L. kiküldött munkatársától —

Bécs, március 26.

A Rothenturmstrasse és a Stefansplatz, a Kärtnerstrasse és az Opernring, a Graben, az Am Hof, a Kai és a Börsenplatz egyetlen nagy kérdéstől, egyetlen sorsdöntő jelentőségű problémától visszhangzanak.

A kávéházak zsúfoltak. A Dianabad, a Habsburg, a Carlton, az Elisabethoff és a Grand-Caffé, ahol az artisták nemzetközi csoportjai között férfiruhában leszoboszi hölgyek és női ruhában kifosztott, ruhozott férfiak kóvályognak és lesik a zsákmányt, hogy lecsapjanak rája, tömve vannak. Mindenütt ugyanaz a kérdés, ugyanaz a vita, ugyanaz az izgalom.

Ausztriának világszenzációja van.

Ez a szenzáció, mely egyébként Magyarország és Romániát egyformán érinti, a német-osztrák vámunióra vonatkozó megállapodás. Az utolsó esztendőnek még csak távolról sem volt hasonló horderejű politikai eseménye. Senki nem sejtett semmit, nem várt semmit, egy robbant ki a megegyezés híre, hogy egész Európa elkabult bele. Inognak és recsegnak az összes követi állások Bécsben, állítólag Ambrózy báró, a magyar megbízott is halott ember, mert még csak sejtelve sem volt arról, hogy Németország és Ausztria megegyezésre jutottak a gazdasági „Anschluss” kérdésében.

Ausztriának tehát világszenzációja van.

Európa morog és berzenkedik; Franciaország, Olaszország és Csehszlovákia villámgyors akcióval máris, 24 órával az egyezség nyilvánossághozatala után, eljuttatták tiltakozásukat Schober kancellárhoz és vétót kiáltottak Berlin és

Bécs közös szándékai ellen. Puskaporos a levegő a diplomáciai demars után, ki tudja, meddig éleződhetik a helyzet? — Egyik esemény a másikat, egyik fordulat a másikat szüli, jegyzékek és ellenjegyzékek, demarsok és felvilágosítások, tiltakozások és tanácskozások kergetik egymást, igen gyanús illatok terjengenek Európa politikai légkörében.

Csak a Népszövetség gényai gazdasági konferenciájának idején volt hasonló ribillió: amikor a sok ostoba szónoklat, üres frázis, meddő tárgyalás közepette kipattant Rothenau megegyezése „sieserinnel”, vagyis a német-orsz szerződés.

Világszenzáció napjait éli Bécs s így nem is lehet csodálni, hogy forrong a közvélemény, a kávéház, az utca.

Természetesen nem a német-osztrák megegyezés miatt forrong.

Hanem a Bauer-per miatt.

Ami Budapesten Schreiber, az Bécsben a Bauer. Gyilkolt, vagy nem gyilkolt? Felmentik, vagy elítélik? Tizenöt év, vagy huszonöt év?

Kizárólag az érdeklí csak az embereket, ami a Bauer-pörrel áll kapcsolatban. Ha kitörne a háború, nem izgatná annyira a kedélyeket, mint a lainzi gvilkosság tárgyalása.

A német-osztrák megegyezés felett, mely világszenzáció, mely Középeurópa sorsdöntő fontosságú kérdése s mely Ausztria lét-problémája, 24 óra alatt napirendre tértek.

Bauer állítólagos gyilkossága hónapok óta felszínen van. Hulla-láz uralkodik egész Ausztriában, Bécs beleőrül a nagy kérdésbe:

Elítélik, vagy felmentik?

„Drang nach Osten”

Hát mi is az a világszenzáció?

Igyekezem lelkiismeretes és pontos lenni, tehát mindenekelőtt az ugynevezett „illetékes hely”-hez fordulok. „Illetékes hely” végtelenül udvarias: leültet, megkínál cigarettával és érdeklődik, mi újság Erdélyben.

Nyilatkozni azonban nem akar. Sem névvel, sem név nélkül.

— Aba' bitt' schön, gar nichts gesche'n.

Vagyis, nem történt semmi.

Végül a következő száraz információt adja:

— Nem igaz, hogy Németország és Ausztria között szerződést kötöttek volna. Csupán egy előzetes tervezetet készítettek, melyben közös nevezőre hozták vámpolitikai érdekeiket. Ez a tervezet nem csonkítja meg egyik ország függetlenségét sem, tehát nincs ellentétben az 1922 október 4-iki genfi jegyzőkönyvvel melynek alapján most Franciaország, Olaszország és Csehszlovákia tiltakoznak. A dolog ellenkező beállítása rossz akaratú.

— Érthetőbb és egyszerűbb nyelvre lefordítva ez az információ azt jelenti, hogy Németország és Ausztria között nem történt semmi, „csupán tervet készítettek” egy megvalósítandó vámközösségre. Miért akkor az ántántállamok nagy

ijedtsége, nagy sietsége, izgatott tiltakozása?

Nyilván azért, mert az ántántdiplomata nagyon jól tudja azt, hogy a nagy német birodalmi egység is a kis német államocskák között megkötött vámszerződésekkel kezdődött. A készülő német-osztrák vámközösséget csak porhintésnek tekintik, amelyet véleményük szerint

rövid időn belül feltétlenül követni fog az Anschluss, vagyis Németország és Ausztria teljes egyesülése.

De ha feltételezzük is azt, hogy ez a teljes egyesülés nem fog bekövetkezni, akkor is beláthatatlan jelentőségű lenne a vámunió. Ugyanis ezzel támadna fel halottaiából a régi német álom, a „Drang nach Osten”. A Kelet felé való előnyomulás. Franciaország rémülten láthatja, hogy ez az álom most veszélyesebb még mint volt a háború előtt. Hiszen akkor — emlékezhetünk — a német gazdasági imperializmusnak mindig útjába állott sa ját szövetsége, Ausztria-Magyarország. De ma? A szerkeszdabaldt Középeurópa szinte kínálja az utat Berlinnek a Fekete tenger felé.

Valószínű, hogy amennyiben most kelene a békeszerződéseket megalkotni, Páris másképpen csinálná meg Trianont

Cseh ijedelem

Egész Európa visszhangzik a német-osztrák vámuniótól, de azért komoly és mély rémület csak Prága felől hallatszik. Csehország kiabál, gyanúsít, tiltakozik, vádol, nem is rejt el nyugtalan-ságát.

Miért ez a riadalom?

Főképpen azért, mert Csehországot export szempontból elsősorban éppen Németország és Ausztria érdeklik. Ha ez a két állam ténylegesen vámunióba lép, akkor a csehek tehetetlenek, gazdasági lag alárendelt helyzetbe kerülnek. Prága valóságos gazdasági csapdába kerülne a két állam között. De ennél még na gyobb veszedelmek is fenyegetik Bene sékert Mert — amint ez már ismeretes — Németország és Ausztria csatlakozásra szólították fel Magyarországot is. Hogy mi lesz a magyar válasz, egyelőre még csak sejtetni sem lehet. Feltéve azonban hogy létrejön a megegyezés Csehország

körül teljesen bezáródna a horizont. — Emellett

Magyarországon keresztül Németország utat nyerne Románia felé. Miután a német-osztrák tervezeteknek Romániát is csatlakoztatni szeretnék az új alakulathoz s Romániának ehhez való ban elsőrangú érdekei fűződnek, el lehet képzelni, hogy a kisanant szinte máról-holnapra felborulna.

Megérthető tehát a cseh ijedtség, cseh fájdalom, hiszen a terv megvalósulása egyszerűen véget vetne annak a közép-európai hegemoniának, melyről Beneš álmodozik s melynek eddig egyedül Magyarország állott útjába. Optimista módon abban még bizakodhatott Prága, hogy a magyar ellenállás egyszer csak megtörik, de arra már reménye sem lehet, hogy a német irányítás alatt álló kö

persze még csak a jövő zenéje — felvehesse a versenyt.

LESZ-E VÁMUNIÓ?

Egyelőre most az a nagy kérdés: lesz-e erejük a tiltakozó államoknak arra, hogy megakadályozzák a német-osztrák vámuniót?

A kérdésre nem lehet sem igennel, se nemmel válaszolni. Még azt sem lehet tudni, hogy komoly-e az a demars, me-

A vízbe fordult a Kassa-kísszebeni személyvonat három kocsija

A mozdonyvezető meghalt, a fűtő és négy utas súlyosan megsebesült

Kassa, március 26.

Megdöböntő vasuti szerencsétlenség történt tegnap délután a Kassa—Orló—Kísszeben közötti vonalon.

A délutáni személyvonat, amint Orló állomást elhagyta, az esőtől feláztatott pályán kellett, hogy folytassa útját. Az egyik fordulónál, ahol a sinek különösen meglazultak,

a mozdony kisiklott és magával rántva a szolgálati kocsit, valamint két sze-

mélykocsit,

a pálya mentén álló vízbe zuhant.

A katasztrófa következtében a mozdonyvezető, a fűtő és négy utas súlyosan megsebesültek.

Kórházba szállítás közben a mozdonyvezető később meghalt.

A kassai hatóságok kiszállták a helyszínre, hogy a szerencsétlenség körülményeit tisztázzák.

Rémdráma az egyik aradi mulatóban

Jancu Traian rendőrigazgató Pietsch ügyvédre uszította előre felingerelt idomitott vérebét

Élet-halál küzdelem a megvadult véreb és a vérebhermészeti rendőrtiszt ellen — Az összemart ügyvédet szanatoriumban ápolják

Arad, március 26.

Érdekes feljelentés érkezett ma az aradi ügyészséghez. A feljelentő, dr. Pietsch Béla aradi ügyvéd,

előre megfontolt gyilkossági kísérlettel vádolja meg Jancu Traian rendőrigazgatót.

az aradi rendőrség nyomozóosztályának főnökét. Az ügyvéd elmondja feljelentésében, hogy Jancu Traian hatalmas és veszedelmes dán-tenyésztési vérebé: ráuszította és a megvadult állat kevés híján átharapta a torkát.

Az ügyvéd egy ismerőse társaságában betért az aradi Fehér Kereszt bárba, ahol nemsokkal azután, hogy helyet foglaltak, megjelent Jancu is.

A rendőrigazgató civilben volt és láthatólag részeg, amikor az ügyvéd asztalához ment és ráordított Pietschre: Ki maga? Maga kicsoda? Pietsch visszontválasszal felelt, mire a rendőrigazgató — gorbászkodni kezdett és megfelelő körítéssel előadta, hogy nem fontos, ő akár kicsoda, akár — mondjuk — Jancu kereskedő, itt a fontos, hogy „maga kicsoda?”

Jancu Traian most már, — rangjához illő zajt csapott és olyan fenyegetően lépett fel, hogy az egyelőre szöbölileg inzultált ügyvéd a tetteleges inzultust elhárította, ellökte Jancut az asztaltól, mire a rendőrigazgató a szennyes ezavak árada tát zudította rá s az ügyvédre veti magát, ha az utolsó pillanatban le nem fogják. Dr. Gregorovicu ügyvéd lépett közbe, majd az asztalhoz sietett véletlenül a helyiségben tartózkodó Moga tr. rendőrkvesztor is és együtt „kitanávták” a duhaj férfit.

Moga dr. ekkor

a megtámadott ügyvédhez sietve formálisan bocsánatot kért tőle

és miután teljes elégtételt ígért, „nézést kért

A kvesztor tervez — Jancu Traian azonban elhatározta, hogy bosszút áll. — Miután elment a Fehér Keresztből, másfél óráig kereste az egyik őrszemcs rendőrnél hagyott hatalmas vérebét és most már egészen józanon, — egy mellékajton át, — kutyáskul visszafelpakodott

bárba, ahol Pietsch asztala elé állott s hirtelen ráförmedt az ügyvédre.

— Majd most megmutatom én, ki vagyok! — és rászólt a kutyára. A betanított kutya szempillantás alatt

rávetette magát Pietschre, akinek a torkát kereste, ugyanakkor Jancu Traian jobbkezének öklével szemenvágta az ügyvédet.

aki először a kutya harapását akarta védeni s ezért balkarját a nyaka elé kapta, amelyet a kutya marcangolni kezdett.

Pietsch dr., karján a husát tépő megvadult vérebbel, rávetette magát Jancura, akit két pofonnal a földreterített és ezután agyba-főbe vert.

Közben ismét a véres támadás színfelére érkezett Moga kvesztor is, aki több ember segítségével nagynehezen leszedte a kutyát a véres férfi összemart karjáról. A prefektus véleménye szerint,

ha ő ott nincs s így a kutya mellett nincs ismerős, a már jóleleve felingerelt véreb nem egy, de három embert megölt volna.

Jancu elvesztette az eszméletét a pofonok záporában és úgy kellett felszedni, az összemart Pietsch dr.-t pedig azonnal beszállították az egyik magán-sanatoriumba, ahol azonnal orvosi ápolás alá tették az összemart embert.

A feljelentő Jancu Traian letartóztatását kéri. A rendőrigazgató — aki egyébként rokona a kvesztornak s akinek már több más éjszakái botrány áll szíves háamögött, — már nem is vezeti a bűnügyi nyomozó osztályt, hanem formális felfüggesztés alatt áll.

SZÉKREKEDÉS NÉL

a CHATEAU GUYON-i természetes sókból készülő

MIRATON PASZTILLÁK

fájdalom nélkül könnyebbítik meg a belek működését.

Romániai vezérképviselő

J. DILLAN, București, Str. Pîta Mușu 4

REGÉNY

* IRTA MIKES IMRE *

Arszén

(Minden jog tennitartva.)

(40-ik közlemény)

— A pris is nacceri! — tett pontot kalkulációjának végére.

Früstiük után leültette a férjét a kemence padkájára.

— Te ember...

— No!

— Aszondom, kár lenne, hogy az öreg Puskás Áronné vagyona az egyházra maraggyon...

— Hát senkije sincsen. Kire haggya? Legalább szip temetést kap. Dufla temetést.

— Két tejjes katasztrális hód szálló. Prima föld. Csupa amerikai tőke.

— Jó föld. Nem mondom, jó föld.

— Aszondom, ide kéne venni. Hóttáig tarsuk, oszt irassa ránk a vagyonát...

Az ember megütközve tekintett Jucira. Mi ütött belé? Talán nem akarja igazán a házába fogadni azt a mérges, mindig zsörtölődő öregasszonyt?

— Meg vagy te kergüve, Juli! Csak nem akarod hozzánk a Puskásné?

Husz évig is élél az, olyan erőben van... Az asszony elemében volt. Ha az urának csak az a kifogása, hogy sokáig él, hogy tulzottan leesi a porcióját, akkor nincs baj, ez csak üzleti aggodalom.

Meg lehet vitatni, ki lehet kalkulálni.

— Husz évig? El a fenét!... Még ötig sem. Rossz a beső risze... Elszikkad már a szegény.

— Szikkad a te agyvelőd... Nincs annak semmi baja. Még sosem hallottam, hogy beteg. Megeszi az enyémet is, nem csak a sajátját.

— Mutkor hallottam a doktortul, hogy beteg. Egészen új prisháza van...

— Van nekem is. Minek kettő?

— Két luva, tehene, tíz bürgéje az esztengában, asse kizárt, pinze a bankban...

Egyre erősödő vita keletkezett közöttük. A férfit izgatta már a gondolat is, hogy házában csendjét, rendjét, nyugalma egy öregasszony zsörtölődése bolygassa meg. Igénytelen ember volt, nem szerette a változást, a terveket, az újszerűséget. Amugy sem látta célját az egésznek, hatvan esztendő volt csak az öreg asszony, amilyen erőben van, nyolcvanig biztosan elhuzza.

— Aszondom nem! — kiáltotta indulatosan. — És hallgass!

Az asszony magába fojtotta indulatát. Gondolta, megpróbálja, érzelmi uton megközelíteni, megpuhítani az embert.

— Neked jó lenne, ha egyedül marannál?

— Maj' vesz magához valakit, ha kívánja...

— Ha a kutya sem ugatna meg, mikor vinsigedre veszköcc...

A férfi dühbe jött. Miért nem hagyja a nő és a férfi kozmetikája

A nő és a férfi kozmetikája

Mit tegyék, mit ne tegyék, ha szép akarok lenni?

Irtá: **Dr. Mezei Károly**, budapesti kozmetikus-bőrgyógyász.

Ára 88 lej.

A modern szépségápolás kis kézikönyve ez a kitűnő munka.

Mindenki számára érthető stílusban gyakorlati tanácsot ad a különböző testi hibák és kellemetlen tulajdonságok megszüntetésére vagy elkerülésére s hasonlóképpen a kellemes, fiatalos külső konzerválására. Az alább felsorolt fejezet-címek, mindennél többet mondanak erről a munkáról.

Kivonat a tartalomjegyzékből:

A szépség ápolása (Szépitőszerek — Puder — Szappan — Masszázs — Napfürdő — Alvás — Dohányzás) A fiatalosság forrása — A bőr szárazsága — A bőr zsírossága — Pattanások — Ráncok — Vitiligo — Szeplők, májoltok — Anyajegyek — Szemölcsök — Bőrkevényedés, tyukszem — Libabőrösség — Vörös orr — Fagyás — Rendellenes izzadás — Hajhullás — Oszülés — Alkalmatlan hajszálak — Elhajásodás — A szem szépsége.

Brassói Lapak Könyvosztálya

Postai megrendeléseket raktárról azonnal elintézzük.

4 B. I.

ez nyugton? Ami ritkán szokott előfordulni, most kieresztette a hangját.

— Montam mán. hallgass!... Tarcsad be a szádat!

— En tarcsam?

— Nem is a szomszid!

A majomarc eltorzult, a bajusz veszedelmesen söpört az ajkak fölött.

— En tarcsam? Kinek a házában tarcsam? A sajátomban? Kinek a főggyét kapájja maga? Mán hogy én tarcsam? Inkább maga horgya el magát!...

— En-e?

A férfiből keserűen tör elő a megdöbent kérdés. En-e?

Az még nem fordult elő közöttük, hogy az asszony ráiasztott volna a vagyon miatt. Igaz, Juli hozta a házhoz, ami van, de ki szántotta, vetette, aratta, ki nyitotta, metszette, permetezte, szüretelte? Kinek az izzadsága csurgott, veríték- ömlött egy emberöltőn át, kinek a keze tört fel, kinek a hátgerince hajlott meg, ki növelte a keveset, ami volt és van?

S vajjon nem volt-e betudva a Juli vagyonának ellenértékébe, hogy ő éppen ezt az asszonyt veszi feleségül?

S ő vajjon ezt az ellenértéket nem dupláztá-e meg azzal, hogy nemcsak feleségül vette, hanem igaz emberének bizonyult, amilyen kevés akad a faluban? Nem csupán esztendőről esztendőre dolgozott, mint az igavonó barom, hanem csendes és szelid volt, türelmes és hűséges, aki rá nem nézett soha más asszonyi állatra. Kvittek. Mind a ketten teljesítették köteleességeiket. Ó tulontul is.

Most pedig azzal fizet, hogy inkább ő hordja el magát.

Lelkéig megbántva megismétli a kérdést.

— En-e?

A Juli majomarcán a páviánlélek dühe tükrözik.

— Megeshetik. Kikapja a szógabirt, és mehet...

Az ember úgy áll ott, mint akit főbe vágta, megrugdostak, leköpdöstek. Ezt érdemli? Ez volt a szerződésük? Külön-vagyon és szógabér?

Ha engedelmeskedne az indulatainak, megfordulna, bevágná maga mögött az ajtót, sohasem látná többet ez a nőszedély.

De nem gyerek már, aki meggondolatlan fővel cselekszik. Vérében benne évszázadokra visszamenőleg a zsellérsors főhajtása. Emlékében frissen él még legényiségének megalázó küzdelme a konvencióért. Tudja, hogy a szógabér nem üres szó. Mind gyakrabban fordul ez elő.

Tudja, hogy ha kiesik a gazdasor pozíciójából, sem sajnálatot, sem irgalmat nem igényelhet senki részéről sem. A fa-

lu itélőszéke már rég leszámolt a családi élet hagyományos erkölcsével s tudomásul vette, hogy a házasságok éppen úgy bontódnak, mint ahogyan kötődnek. Büntudat, vagy lelki gátlás nem nehezíti itt meg a leszámolások útját.

Ma még aggyon Isten, Lipka ur, hova tart? — holnap pedig már csak hallja-e Lipka, nizzzen be hozzám, tán akad valami a kend számára...

Nem gyerek már, hogy úgy cselekedjen, ahogy a sűrű vér diktálja.

Oldalt őszül a haja, néha-néha bele nyilal tagjaiba a reuma fájdalma. Mind gyakrabban köhög is, néha szur a háta, szorit a melle.

Ez az öregedés jele.

Idős ember pedig már nem tartia saját kezében a sorsát. Annak úgy kell fekiülnie, ahogyan megvetette ágját. Ha szurja a szalma, vakarózzon. Ha nyomja a görös közepén, forduljon a szélére.

Akinek kiadhatják a szógabért, az szolgál. Aki szolgál, hajtson fejet. Alkudjon meg. Engedelmeskedjen.

Lassan az asszonya felé fordul, aki hidegen figyeli a férfi arcán a belső vívódást. Még dolgozik benne a dac és az önzet, szeretné még megmenteni a felborult egvensúlyt, visszahódítani az elfoglalt stellumot és ezért utolára, minden remény nélkül, felveti a keserű kérdést:

— En-e?

— Montam, amit montam...

— No, ne bolondujj, Juli!

Megfordul és lassan kimegy a házból. Benyit az istállóba, fogja a lapátot és hányni kezdi a trágyát. Dolgozik.

Szerződés szerint.

— En-e?

— Montam, amit montam...

— No, ne bolondujj, Juli!

Megfordul és lassan kimegy a házból. Benyit az istállóba, fogja a lapátot és hányni kezdi a trágyát. Dolgozik.

Szerződés szerint.

Ebéd után ketten együtt lementek Puskás Áronnéhoz. Kedves, egyszerű, jóízű, erőteljes parasztasszony volt az özvegy, bőbeszédű, de jóakaratu, melegsívű nő.

— Puskás nénem, nagyon egyedül van — mondotta Szij Juli.

— Egyedül lelkem, nagyon egyedül. Öregsígemre...

— Azért gyüttünk éppen...

— Az Isten álgyon meg lelkem, de jól tettetek... gyűjjetek minél gyakrabban...

— Azirt gyüttünk éppen, hogy münk is egyedül vagyunk... mán hogy nincs családunk.

Alkonyatra hajlóan teljes készen volt a megegyezés. Az öregasszony úgy fogadta az ajánlatot, mint mennybéli adományt. Terhére volt a magány, a ház, a föld, minden.

— Ugy bánunk magával, mint az idesanyánkkal! — mondotta Szij Juli. Münk is jobban leszünk, ha hárman leszünk. Ha pedig meghóna, az Isten ne aggya...

Harmadnap mind ah árman megjelentek Frankovics előtt és közjegyzői okirathba foglalták a megegyezést. Lipkák vállalták Puskás Áronné teljes ellátását napjainak fogytáig az özvegy vagyonának öröklési joga ellenében.

December elsején az öregasszony beköltözött a faluba. Csendesen, derűsen élt az új környezetben, boldogan élvezte a gondatlanságot, keveset segített a ház körül és gyermeki kíváncsisággal lapozta a kalendáriumot.

A képeket nézte, melyek egy érthetetlen világ izeneteit hozták Nagykompra. Egy olyan világét, mely messzebb esett a falutól, mint a polgárosult társadalom a középkor elejétől.

Egy világét, mely inkább mese volt részükre, mint valóság.

A külvilágét.

Elolvasta a képek aláírását. Ilyen szavakat talált: villamos, autó, telefon, parlament, szocialista tüntetés, agrárpolitika, nemzetiségi kérdés, hármasszövetség, traktor, okkupáció, kulturprogram... és tovább.

Néha hárman is tanácskoztak, de alig derengett bennük az élet képe. Csak halvány sejtéseik voltak az ősi, sztoikus bölcselmen kívül.

— Jó dolguk van az uraknak!

Az ő világuk egy folyóhailat zárt négyzsöge volt, horizontjuk a három uradalom határa.

A komp ott állott, ahová ötszáz évvel ezelőtt építették be. Egy templom emelkedett a falu közepén, mint századokkal

ezelőtt is. A telkes gazda tized és dézsma helyett közvetett és közvetlen adót fizetett a kincstárnak, pótdót a megyének, meg a községnek. A zsellérnek szabad költözködési s egyéb polgári jogai voltak, de ha megszegte a földesurral kötött szerződést, keserűen megbűnhődött érte.

Arra az időre, amíg munka volt, anyagi és fizikai felelősséggel tartozott a nagybirtokosnak. Ezt a felelősséget szigorú törvény szabályozta.

Ha nem volt munka, nem keresett egy fillért sem, süttethette a hasát a napon, mehetett az orra után.

Senkisémm tartozott felelősséggel vele szemben.

Szüik, egészségtelen iskolaterem állott a templom mellett. A gyerekek hol ültek, hol álltak. Sokan akadtak közülök, akik egészen folyékonyan megtanultak írni-olvasni-számolni.

A tanító éppen úgy unta és kinlódta az oktatást, mint 250 évvel ezelőtt a rektor elődje.

Az egyetlen, ami magasabbrendű életformát jelentett, a vagyon volt. De mivel a jómód nem alkotott, nem termelt, nem terjeszkedhetett, nem gyümölcsözőt fejlődést, a gazdaság vagy felgyülemlett pénz más szelepeket keresett. A tehetős gazdák rengeteget ittak, szenvedély lett a kártya és a billiárd. Az asszonyok erősen öltöztek, versengés támadt. A külső szépeknek kultusza keletkezett. Ez sok családnál bizonyos matriarchátusi fölényt jelentett az asszony számára. Ahol csak a vagyonjogi viszonylat ezt lehetővé tette. Ahol pedig nem tette lehetővé, ott forró vágy égette a feleség lelkét a felszabadulás után, amit rendszerint fokozott a férj iszákos durvasága.

Miután a vagyon volt az egyéni élet előrelendülésének kulcsa, a gazdagabb asszonyok kezdték nem szülni.

A sok gyerek ellene volt a szépkultusznak, másrészt a birtok súlyos megterhelését s végeredményben megosztását jelentette.

S mivel az egyház és a közigazgatás üldözte a szaporodás szabályozását, az asszonyok között a bűnözés közösségi érzete fejlődött ki. A bába egy új erkölcsi világrendet személyesített meg részükre, egy utat, mely harcban áll a régivel.

A szegények, a zsellérek viszont szaporán és szívesen szültek. Nemcsak azért, mert ugysem lett volna anyagi lehetőségük a szabályozásra, hanem azért is, mert a gyerek öt-hat év után már jövedelmi forrást jelentett részükre. Konceptiót kapott, tehénhajcsár vagy dísznőpásztor lett, 6-8 mázsa buzát, néhány véka árpát, rozst, zabot egy rend ruhát, csizmát hozott haza. A nincstelenek között gyakran lehetett ilyesmit hallani.

— Ehen airt nem halok... van gyerekm elig!

Tavaszig ők zsufolták teli az iskolatermet.

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

Ki az a Czerjék Hermann?

Sikkasztásért, csalásért és okiratfamisításért bünvádi feljelentést tettek a pincérszakszervezet titkára ellen - Czerjék ur utja az örömtanyától a szociálistáig átvészelt

Hogyan kerül Kökény Ilona budapesti színművészneve a botrányba?

Kolozsvár, március 26.

A romániai szociáldemokrata pártban komoly válság állott be, amely mögött egy nagyon kínos botrány húzódik meg, az úgynevezett pincér-ügy rendezetlensége. Azt, hogy mi is az a pincér-ügy, részletesen megmagyarázza az a körlevél, amelyet a vendéglipari alkalmazottai terjesztettek és amelyben

súlyos vádakkal illetik Judovics Antal szakosztályi elnököt és Czerjék Hermann, a pincérszakszervezet titkárát.

A körlevél szerint közel két év óta súlyos szabálytalanságok történnék a vendéglipari alkalmazottak szakszervezeténél. Az illegális dolgok sorozatát az a választás nyitotta meg, amelyen állítólag a szavazatok meghamisítása és más erőszakos eszközök segítségével Czerjék Hermann lett a szervezet titkára. Czerjék Hermann titkári működését azzal kezdte meg, hogy Judovics Antal elnök és néhány hívének támogatásával sorra kizárta, vagy félretolta azokat a tagokat, akik megválasztása ellen szót mertek emelni. Így jár többek között Losnitza Valér, Grosz Zoltán, Marosán Sándor, Őa os József és Munteán Jakab, úgy, hogy

a vezetőségben csak azok maradtak meg, akik Czerjék mellé állottak és ő azután ezt a szolgálatot különböző szépségeikkel és a munkanélküli segélyezés körüli szabálytalan előnyök nyújtásával hálálta meg.

Miután a vezetőséget ilyenformán megtisztította, Czerjék Hermann a tagokat vette munkába. Minden alkalmat felhasználta a tagok üldözésére, leterroresztelésére és megrendszabályozására.

Azt a tagot, aki elmaradt a tagsági díjjal, könyörtelenül kizárta. Ugyanakkor ő maga másfélszeres nem fizetett tagsági díjat, hanem — mint utólag kiderült, — hamis tagsági könyvecskét állított ki magának.

Ezzel a módszerrel sikerült is elnémitani minden ellenzéki hangot, megszárította a pozícióját és így messzebbmenő tervének megvalósítására gondolhatott. Vidéki körutra indult, hogy megszervezze a szakszervezet külső csoportjait és azokról pénzt hajtson be a központ részére, a melynek fenntartása egyedül a kolozsvári csoport tagjaira hárult.

Czerjék hónapokig volt uton, elköltött állítólag 480 ezer lej, a vidéki csoportoktól azonban egyetlen garast sem hozott be, vagy legalábbis nem számolt el.

A „szervező köruttal” Czerjék utolsó banyit elköltötte a kolozsvári pincérek munkanélküli alapját, betegsegélyezési, rokkantsegélyezési, ellenállási és más segélyalapjait.

Czerjék Hermann rovására azonban még ennél is súlyosabb vádakat hoznak fel, amelyek már a hatóságokat is beavatkozára késztették. A kolozsvári munkanélküliek városi segélyezésével kapcsolatban Czerjék Hermann olyan visszaéléseket követett el, amelyek az egész munkásság kompromittálására alkalmasak. A szociáldemokrata városi tanácsosok kivívták, hogy a saját munkanélkülieknek a szakszervezetek osszák szét a segélyt. A párt felhívására az összes szakszervezetek össz-állították a hozzájuk tartozó keresetnélküli munkások névsorát.

A pincérek szakszervezete részéről Czerjék Hermann többek között 18 olyan munkanélkülit terjesztett fel segélyezésre, akik részben nem is tartózkodtak Kolozsváron, részben pedig alkalmazásban állottak. A legfurcsább a dologban az, hogy Kökény Ilona ismert budapesti színművészneve is szerepel a segélyezésre jogosultakul felterjesztett 18 név között.

Az, hogy miképpen került Kökény Ilona neve ebbe a listába, egyelőre rejtély. A melynek talán az a magyarázata, hogy Czerjék Hermannnak hamarában nem jutott eszébe jobb név. Vannak olyan jutott eszébe, amelyek más magyarázatot adnak, amelyek más magyarázatot adnak, amelyek más magyarázatot adnak. Nem is fontos. A lényeg az, hogy

Czerjék Hermann ennek a 18 névnek a segélyt felvette és a nevek aláírásával igazolta a pénz átvételét. A mikor azután a 18 név tulajdonosai kö-

zül néhányan segélyért jelentkeztek a szakszervezetnél, Czerjék elutasította őket, hogy menjenek a városi népközházra.

Igy járt például Losnitza Valér, holott a neve a segélylistán ott van és ott van a hamis aláírása is arról, hogy a segélyt felvette.

Judovics ur, a társ, aki már sikkasztott

Ezek után a szaktanács megindította Czerjék ellen a vizsgálatot, ugyanakkor pedig munkügyi inspektorátus is vizsgálatot vezetett be a munkanélküli segélyezés körüli visszaélések ügyében. Mind a két vizsgálat teljesen igazolta a Czerjék Hermann elleni vádakat, sőt megállapította, hogy Czerjék Hermannról pedig

pitotta, hogy Czerjék és társai már a múlt évben is több segélyt vettek fel, mint amennyi járt volna és azt el is adminisztrálták. Az idén még nem sikerült a jogosulatlan pénzeket elkölteni, mert kipattant az ügy.

A munkügyi felügyelőség először fel akarta oszlatni a pincérek szakszervezetét, de később elállott ettől, hanem Judovics Antal, Czerjék Hermann és társai ellen feljelentést tett a kolozsvári ügyészség.

A botrányos ügyben Boca vizsgálóbíró március 31-ikén kezdte meg a kihallgatásokat. Érdeks, hogy a pincérek körlevele szerint Judovics Antal, aki Csehszlovákiából került Erdélybe, ott is szerepelt már szervezeti pénzek elikkasztásával kapcsolatban. Czerjék Hermannról pedig

Nem kaphatnak utlevelet az úgynevezett „protezsált” állampolgárok

Bukarest, március 26.

A belügyminisztérium egy rendelete értelmében

az úgynevezett „protezsált” állampolgárok, azaz azok, akik naturalizálást kértek, a jövőben nem kaphatnak utlevelet

mindaddig, amíg a teljes jogú román állampolgárság végleges elnyeréséhez szükséges tíz évi próbaidejük le nem telt.

Ez a rendelet rengeteg embert sújt egyenesen katasztrófális módon. Miután ugyanis a kormány ujabban már nem hajlandó módosítani az állampolgársági törvényt és azoknak, akik kiharadtak az állampolgársági listákból, lehetőséget adni arra, hogy utólag felvethessék magukat, a tisztázatlan állampolgárságú egyének számára már csak a naturalizá-

lás utja maradt nyitva. Ehhez viszont le kellett mondaniuk eddigi állampolgárságukról. Ilyenformán valósággal

Rablógyilkos merénylet a Budapest-szegedi személyvonaton

Budapest, március 26.

A Schreiber-ügy hullámai még el sem ültek, a bórondös gyilkos mögött még jóformán be sem csukódtak a Markó-utcai fogház kapui, a magyarországi rendőrségnek ismét előreláthatólag nehéz feladat hárul a Budapest-szegedi vonaton elkövetett bűnügy szálainak kibogozásával.

A Budapestről hajnalban induló személyvonaton a ceglédi állomásról való

köztudomású, hogy mint levelezőlapáros kezdte, majd cipőfelsőrészkesztő lett, azután vidéki pincér, míg egy barátja segítségével váratlanul, a vendéglősök szindikátusának titkári állásába lendült és ebben a minőségében valósággal üldözte a pincéreket.

Később az egyik éjszakai mulatót vette meg és amikor azt nem a legsimább uton kénytelen volt feladni, pincérnek állott be és mint ilyen is rengeteg panasz merült fel ellene.

Egyidőben a kolozsvári sétatéri vendéglő bérlelte volt, jól keresett, de azután ismét letört. S egy szép napon a pincérek legnagyobb ellensége megválasztotta magát a pincérszakszervezet titkárává.

A szociáldemokrata pártban már régóta kialakult két áramlat most komoly ellentétbe került egymással.

Az egyik áramlat hívei és expensei személyes és más érdekektől vezettetve minden korrupciónak a melengetőit és eltussolói, ezzel szemben a másik áramlat a szociáldemokrata párt és a munkásmozgalom megtisztítását követeli a kétes elemektől.

Miután a pincérügy már a bíróság előtt van és a pártvezetőség egyre halogatta annak rendezését, nagyon könnyen megeshet, hogy

az április nyolcadiki közgyűlésen igen zajos jelenetek fognak lejátszódni,

— ha ugyan a pártvezetőség a közgyűlést megint el nem halasztja. De egy ilyen lépés már sokkal komolyabb következményeket vonhat maga után.

a középkori földhözköltöttség állapotában vannak most, mert régi utleveletet nem használhatják többé ideiglenes román utlevelet pedig szintén nem kaphatnak.

Különösen a csatolt területeken ezeken rug azoknak a száma, akik tulajdonképpen idevalók, de állampolgárságuk tisztázatlansága miatt most egy évtizedig nem hagyhatják el az ország területét utlevél-jogosultság hiányában.

elindulása után néhány perccel, a jegyeket felülvizsgáló kalauz

az egyik másodosztályú fülkében összeszegezett fejfel, vértől elborítva és eszméletlenül találta meg egyik utasát.

A kalauz kikutatta az eszméletlen ember zsebeit és a tárcájában talált iratokból megállapította, hogy Steinherz Rudolfnak hívják, s kecskeméti borkereskedő a titokzatos büntény áldozata.

A kalauz a vasúti kocsi többi utasainak segítségével a súlyosan sebesült embert eszméletre térítette és sikerült tőle néhány szóban felvilágosítást kapni arról, hogy mi történt vele a fülkében.

Steinherz Rudolf elmondotta, hogy a ceglédi kismegálló után egy ismeretlen, munkáskülsejű férfi lépett a fülkéjébe,

a vonat indulása után azonnal ráfáradt leütötte és aranyóráját, valamint 180 pengő készpénzét elrabolta.

Minthogy maga az ütés következtében azonnal elvesztette az eszméletét, nem tudja, hogy támadója mikor és merre menekülhetett el.

Steinherz a vallomás után ismét elvesztette az eszméletét s akkor sem nyerte vissza, mikor kórházba szállították.

Az orvosok megállapították, hogy merénylője olyan mély sebet ejtett a koponyáján, hogy a koponyatető beszakadt és szilánkjaival megsértette az agyvelőt is.

A rablógyilkos merénylet tettesének kézrekerítésére a nyomozás azonnal megindult. Egyelőre azonban csak annyit sikerült tisztázni, hogy a tettes valószínűleg ceglédi illetőségű munkanélküli,

aki Budapesten szállt fel a személyvonatra, a vakmerő rablótámadást pedig körülbelül reggel fél 7 órakor követte el.

Négyszázezer lejes sikkasztás a bukaresti térképészeti intézetnél

Bukarest, március 26.

Rövid és velős bukaresti telefonjelentés szerint a fővárosi rendőrkészletre újabb nagyszámú sikkasztásnak jött a nyomára. A sikkasztás színhelye ezúttal a román királyi térképészeti intézet, ahonnan egyelőre még ki nem derített körülmények között 400.000 lej tűnt el.

A rendőrség vizsgálatot tartott a térképészeti intézetnél és a kihallgatások megerítése után egy főhadnagyot őrizetbe vett.

Ismét itt az alkalom!

Mindenki, aki váratlanul gazdag szeretne lenni, rendesen még ma

Magyar osztálysorsjegyet

84.000 sorsjegy, 42.000 nyeremény. Minden második sorsjegy nyer!

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:

500.000 pengő = cca 15.000.000 Lei

Jutalom és
nyeremények:

300.000 pengő = cca 9.000.000 Lei
200.000 pengő = cca 6.000.000 Lei
100.000 pengő = cca 3.000.000 Lei
50.000 pengő = cca 1.500.000 Lei
40.000 pengő = cca 1.200.000 Lei

stb. stb., összesen közel

8 millió pengő = cca 240 millió Lei készpénz

A huzások április 17-én kezdődnek.

A sorsjegyek hivatalos ára osztályonként:

Egész: 24 pengő — Fél: 12 pengő — Negyed: 6 pengő

Az összes rendeléseket pontosan és figyelmeccsel elintézi:

Lányi és Társa

bank és váltóüzlet, a magyar osztálysorsjáték főárusítója
BUDAPEST, IV., Apponyi-tér 3 (Klotild palota).

hol múlt évben is 100.000 pengő, 40.000 pengő, 15.000 pengő főnyereményeket is fizettek ki a szerencsés nyerőknek.

FIGYELEM! Legelőszérűbb, ha mindenki levélben rendel és a pénzt nemzetközi posta útján vagy bank útján küldi be.

Minden huzás után hivatalos nyereményjegyzéket okvetlen küld.

Hírek

Egy pár bakancs -- félméteres --
Ezzel csapott ribilliót,
Hisz e csolnakokkal keres
Még dollárban is milliót!

Nadrágja gyűrt, frakkja pedig
Csupa folt már, nem is kelme
Ily külsővel ékeskedik
A sztároknak fejedelme.

Ő az, akit mindig pech ér
Ki folyton felszegnek látszik
De a szíve olyan fehér,
Mint a vászon, melyen játszik!

Rég a Parnassuson helye
Humorával ideműszik
Felhőkkel kárcol a feje
Mig lába földön kacszik...
Inconnu

— Szombaton iktatják be Szamosújváron az új örmény püspököt. Szamosújvárról jelentik: Szombaton, március hó 28-án iktatják be az új örmény katolikus püspököt, dr. Sahag-Koghianiant. Az új örmény püspök mindössze harminckilenc éves és Bécsben végezte a teológiai, majd Filippopolisban szerkesztés lett. Dr. Sahag-Koghianian kijelentette, hogy hívei kedvéért meg fog tanulni magyarul.

— Hadbíró elé került, mert azt hitte, hogy Bessarabiába még mindig Oroszországhoz tartozik. Kolozsvárról jelentik: Még 1916-ban történt, hogy Knap Zenan Wladimir, az akkor még Oroszországhoz tartozó Nowa Szulica besszarabiai község lakója, osztrák-magyar fogságba esett és Sashalomra került, az ottani internálótáborba. A volt orosz fogoly azóta Magyarországon tartózkodott, nemrégiben azonban elfogta a honvágy és a b'hari hegyeken keresztül átszökött Romániába, hogy innen szután hazajusson falujába, amelyről azt hitte, hogy még mindig Oroszországhoz tartozik. Knap Zenan Wladimir a határőrök elfogták és Kolozsvárra hozták, ahol tiltott határátlépésért ma állt az itteni hadbíró elé, miután előzőleg már hetekig ült a hadbírószobán, mert a hatóságok is úgy kezelték, mint idegen, orosz alattvalót. Csak a mai tárgyaláson derült ki azután, hogy a szegény Knap Zenan minden ok nélkül ült a börtönben, mert hiszen Nowa Szulica már régen Romániához tartozik és így ő is szabályszerű román állampolgár. A szerencsétlen ember meglepetéssel hallotta, hogy nem kell hazamennie Oroszországra, mert Nowa Szulica most itt van — Romániában. A hadbírószobáról rögtön el is engedték, sőt pénzzel is ellátták a sokat hányatott embert, hogy hozzátartozóihoz utazhasson a falujába, — ha ugyan még élnek.

— Felmentettek hat munkanélkülit, akik jegy nélkül utaztak a vonaton. A brassói törvényszék ma tárgyalta annak a hat munkanélkülinek a perét, akik azért kerültek a vádlottak padjára, mert nem akartak vasuti jegyet váltani és ingyen utaztak a vonaton. A bíróság, tekintettel arra, hogy a kihágás elkövetése óta hat hónap telt el és így az ügy érvényét veszítette, valamennyiüket felmentette.

— Nagy Imre brassói képiállítását március hó 29-én nyílik meg. Vasárnap, március hó 29-én délelőtt nyílik meg a Redout kállító termében Nagy Imrénék, a kiváló erdélyi festőművésznek brassói kiállítása, amely a művész legutolsó évi munkájának eredményeit mutatja be. A kiállítás gazdag anyagából különösen Nagy Imre új olajképei és tanulmányai érdemelnek nagy figyelmet, mert régebbi grafikai munkái mellett ezek reprezentálják erőben és értékben a nagytehetségű székely festőművész fejlődésének utjait.

— Koós Károly brassói előadása. Koós Károly, az Erdélyi Szépművés Céh igazgatója, a Helikon erdélyi irodalmi társaság tagja, március hó 29-én, vasárnap este a brassói református Nőszövetség vallásos estélyén előadást tart. A brassói magyar társadalom nagy érdeklődéssel várja a kiváló író előadását.

★ A cipőtisztítás gyermekjáték, ha a „Vas” védjegyű cipőkrémet használja. Tegyen kísérletet és nem fog többet más cipőkrémet használni.

Töltőtollak
mindennemű javítását vállalja

Illés Károly
BRASSÓ
Kapu-utca 40

Kozareket látta álmában Schreiber, amint az akasztófát ácsolta számára

Budapest, március 26.
A Schreiber-ügy hullámai kezdenek lassankint elcsendesedni. A gyilkos tegnap már az ügyészség fogházában aludt, ahol egész éjszaka rémlátások kínozták. Reggeli sétájánál panaszkodott fogolytársainak, hogy

álmában Kozareket látta, amint ácsolta számára az akasztófát.

Kérdezte fogolytársaitól, hogy mit gondolnak, vajon fel fogják-e akasztani, mire megvették, hogy meg fogja uszni néhány óra múlva.

Schreiber egyébként nem győz eleget

— A csernovici munkanélküliek megrohanták a pékeket. Tudósítónk jelenti: Izgalmas tüntetést rendeztek tegnap a munkanélküliek Bukovina fővárosában. Amikor ugyanis reggel megjelentek a nagyobb péküzleteknél, hogy átvegyék a városi segélybizottság által kuttalt segély-adagjukat, a pékek megtagadták az ingyen-kenyer kiszolgáltatását, azzal az indoklással, hogy a város a munkanélküliek részére süendő kenyérmennyiségek árát visszatolta a pékmesterek városi adóiba. A munkanélküliek oriai felháborodás és izgalom vett erőt s megrohanták a péküzleteket, majd közel ezer főnyi tömegbe verődve, a városházához vonultak és elkezdett hangon követelték a kenyeret. A rendőrség csak nehezen tudta szétoszlatni a feldühödött, tiltakozó tömeget.

— Apponyi Albert gróf a belga főváros is ünnepli. Brüsszelből jelentik: Apponyi Albert gróf kedden este tartotta meg brüsszeli előadását, amelynek tárgyát a magyar királyi hatalom fejlődését választotta. Fejtegetéseit nagyszámú, előkező közönség hallgatta végig. Este Carton dr. Wiard gróf, volt belga miniszterelnök látta vendégül a nagy magyar államférfiut, feleségével együtt, majd fogadóestén mutatta be a belga főváros politikai és társadalmi előkelőségeinek. Csütörtökön délbén Hymans miniszterelnök adott villásreggelit Apponyi tiszteletére.

— A vér fölfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József viz használatát, mert ez szabályozza a bél működését, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtató az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— „Kelet Népe” husvét száma. A Szabó Imre szerkesztésében megjelenő „Kelet Népe” legújabb száma husvét olvasmányokat közöl. Martin Buber gyönyörű novellája és a haggada történelmi ismertetése gerincei a nívós folyóirat legújabb számának. Heine halálának 75-ik évfordulója alkalmából két cikk foglalkozik Heinevel. Azonkívül Josef Klausner szenzációs írása Jézusról és számos más érdekes közlemény.

— Váltóhamisításért elítélt prázsmári vadházastársak. A brassói törvényszék második székfoglalóját ma tárgyalta Nicolae Marcus és vadházastársa, Susana Banu prázsmári lakosok váltóhamisítás bűnperét, akik két módosabb prázsmári asszony nevére 26 ezer lej tételek fel egy banktól, hamis aláírású váltóval. A törvényszék büntőnek mondotta ki a két vádlottat magánokirat hamisítás bűntettéért és három-három hónapi fogházbüntetésre ítélte őket. Az ügyész felebbezett, a vádlottak ellenben megnyugodtak az ítéletben.

— Halálra kínoztak egy horvát földművest a zágrábi börtönben. Zágrábról jelentik: Megdöbbentő esemény tartja izgalomban a horvát főváros sajtóját és politikai köréit. A zágrábi törvényszék fogházában ugyanis meghalt Suhán József ferdinandovszki földműves, aki néhány nap óta vizsgálati fogságban volt a börtönben. Suhán meg 23-án meghalt s csak most derült ki, hogy halálát azoknak az embertelen kínzásoknak kell tulajdonítani, amelyekkel a börtön személyzete vallomásra akarta bírni. Suhán minden elképzelhető módon kínozták, s még a magasfeszültségű villanyáramot is felhasználták erre a célra. A kinhalálal elpusztult földműves feleségét és három árvaát hagyott hátra.

— A bukaresti Magyar Színház tagjai — utrakészen. Bukarestből jelentik: A végleg megszünt bukaresti Magyar Színház tagjai számára dr. Wiler József képviselő egy-egy másodosztályú vasuti jegyet ajánlott fel, hogy a fővárosból elutazhassanak és másutt kísérlehesék meg elhelyezkedésüket. Itt említjük meg egyébként, hogy Zöldhegyi Anna és Izsó Miklós, illetve Kőszegi Margit között felmerült konfliktus ügyében a romániai színházzövetség fegyelmi bírósága ülést tartott, amelyen egyrészt kötelezték Zöldhegyi Annát, hogy Kőszegi Margit színészi kvalitásaira vonatkozó sértő kijelentéseit vonja vissza, másrészt Kőszegi Margitot, Izsó Miklóst, Horváth Lászlót és Gál Pálót kötelezték, hogy Zöldhegyi ellen folytatott peres eljárásokat szüntessék be.

enni, ugylátszik rejtékhelyén rendkívül kiéhezett.

Ma jelentkezett a főkapitányságon Schreiber „nagyorru” sógora, Fluss Jenő, aki Schreibernek a Szász Károly-utcai átköltözésnél segített.

Fluss rendkívül haragszik Schreiberre, akit állandóan csak per „sógor” szólít, amiért az belekeverte ebbe a „csunya” ügybe.

Vallomása egyébként mindenben meg egyezik Schreiber vallomásával, miután ellene nem forog fenn semmiféle vád, kihallgatása után el is bocsátották a rendőrségről.

Há hashajtóra van szüksége, vegyen be este 2 szem piciny Artin dragéet, reggelre enyhé, biztos széke lesz.

— A Brassói Turista Egyesület közgyűlése. Szerdán folyt le a tagok élénk érdeklődése mellett. Halász Gyula előki megnyitja után, a melyben az egyesület elért sikereire és a jövő feladataira utalt, s a Nagyközhivason teremtett kultúra jelentőségét méltatta, Bartók Árpád a mult közgyűlés jegyzőkönyvét, Jeddy Lajos tartalmas titkári jelentését terjesztette elő. Székely Géza részletesen beszámolt az egyesület szezakosztályának értékes és eredményes munkájáról. Mindkét jelenésért köszönetet szavazott a közgyűlés. Hasonló elismeréssel fogadták Bozin Endre pénztárosi, Székely Miklós könyvelői és Kovács József számvizsgálói jelentését, mely a számadásokat rendben lévőnek találta és a felmentvény megadását javasolta, s a Puskás Kálmán alelnök által bemutatott jövő évi költségvetéselirányzatot. Ennek a kiegészítés a közgyűlés Puskás Kálmán alelnöknek és Verzár Kálmánnak is jegyzőkönyvi köszönetet szavazott buzgó munkájukért. — A közgyűlés egyhangulag hozzájárult a választmány ama javaslatához, hogy az eddigi 120 lej évi tagdíj 160 lejre emeltesse fel, s a 40 lej különbözet az Erdélyi Turista folyóirat fenntartására fordítsák, amivel szemben a tagok díjtalanul kapják a lapot. Miután a közgyűlés Puskás Gerő javaslatára az egyesület elnökének is köszönetet szavazott az egyesület és a turistaszálló fellendülése érdekében végzett munkájáért, a gyűlés véget ért. A program befejezése után a tagok elhatározták, hogy az egyesület husvét harmadik napján, április hó 7-én, kedden az Európa Kolostor-utcai helyiségében műsoros teaestélyt rendez.

— Fiatalcsitis 1500 nézővel. A newyorki Pensilvania-szálló előcsarnokában dr. Erum, ismert amerikai arckozmetikus fiatalító operációt végezt Martha Petelle filmszínésznőn. A műtét olyan nagy érdeklődést keltett a filmvilágban, hogy azt kívánhatna a 1500 néző előtt hajtotta végre. A műtétről filmfelvételt készítettek és az egész operáció jazz-zenekar kíséréte mellett folyt le, közben azonban öt nő elájult.

— Két hónap sikkasztásért. Az aradi törvényszék ma hozott ítéletet Hauser Simon biztos tási ügynök sikkasztási ügyében, aki az elmúlt évben a Franco Romana biztosító alkalmazásában állott. Inkasszókkal volt megbízva és 8000 lejjel nem tudott elszámolni. Hauser Simon a mai tárgyaláson beismerte bűnöségét és a törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével a sikkasztó biztos tási ügynököt kéthónapi elzárásra ítélte.

REGI JO IDOK.
— Ez a vár a XII. században épült és nézések csak, most is kicsoda pompás karban van.
— Hiába, az a jó öreg háborúelőtti építkezés csak ért valamit.

(Dimanche Illustré.)
A VADASZ ALMA.
— Rossz színbén vagy.
— Rémes álom volt az éjjel. Azt álmodtam, hogy mindaz a vad, amelyet a puskám valaha leterített, odagyűlt az ágyam köré.
— Ugyan és te már egy-két hitvány nyulótól is megijedsz?

(Travaso.)
ASSZONYI SZAKMUNKA.
— Mit szól az új kalapomhoz? Ezt a magam keserves munkájával szereztem.
— Hogy-hogy?
— Hát azzal a kemény munkával, amivel a férjemet leszoktattam a dohányzásról.
(Kleine Witzblatt.)

Szerkesztői üzenetek

Andrasedi. Brassóban is vannak fordító irodák. Tessék hozzánk beküldeni a szöveget, mi megintjuk és megizénjük a fordítás díját és, ha alkalmasnak találja a díjat, lefordíttatjuk.

A. V. Ma elment a válasz becses címére.
Th. M. Szakértői vélemény szerint az a hegedű egy millió-másfél millió lejt ér meg, de persze ma nehezen értékesíthető. Legjobb volna újságokban hirdetni.

N. Vulcan. A folyamhajózás internacionális léven, magyar vizumra nincs szükség, de a csehekől beutazási vizumot kell szereznie. A beviendő rádó vámját itt megállapítani nem lehet, mert ez az ottani engedélyről s a rádióval szemben való magatartástól függ.

21309. sz. előfizető. Olasz vöröskeresztsorsjegye nem nyert.

Frdőr. Részletebben írja meg, miért akarja most nyugdíjaztatni magát, tízéves szolgálat után, mert ettől sok függ.

S. Bözsi. Weekend — hétvége, happy end — szerencsés, bo' dog to befejezés.

I. I. Sepsiszentgyörgy. A magyar sorsjegyek értékelének az esetleg kihúzott nyereményei együtt. Az osztrák földhitel nem nyert, az olasz vöröskeresztet (5526 sz.) a törlesztési huzáson 40 lírával kísorsolták. Az 1925. évi nyugdíjtörvény több magyar kiadásban is megjelent. A módosított 29-iki törvény magyar fordításáról nincs tudomásunk.

021325. sz. előfizető. Sorsjegyei nem nyertek.

173596. sz. előfizető. Az Ön panaszra nagyon hü rajza a mi szerencsétlen, zavaros közállapotaink és a jogbiztonság hiányának. A lakója Önnek tartozik, beperi, s nemhogy a pénzt megkapná, de még a tárgyalásokat is úgy elhúzzák, — az egyik oldalon közönnnyel és felelőletes helyettesítéssel, a másik oldalon újabb meg újabb paktikákkal, a bíróság pedig nehékes, hosszú eljárással, — hogy a végén Ön alaposan ráfizet s az adása, nemcsak, hogy a helyiségi bérét nem fizeti meg, de még tízezer lejt kér, ha visszalép, s a helyiséget ugyancsak provizióért, egy harmadik személynek akarja átjátszani, s ez mind lehetséges. Tanács? Forduljon más ügyvédhez, s esetleg tegyen feljelentést az ügyvédi kamaránál.

Régi hű ploeisti előfizető. A kényes kérdésről levélben válaszoltunk volna, ha megírja címét, így csak annyit, hogy legjobb tudomásunk szerint, a híresztelésnek nincs komoly alapja, s akció van folyamatban, hogy a türelmetlenek és kétkedők igényeit zavartalanul kielégíthessék.

G.K. Könyvosztályunk fog válaszolni b. kérdésére.

B. V. Jugur. Sorsjegyei nem nyertek.
V. M. Marosvásárhely. Tessék Budapestre, (Szentkirályi-u.), a Stummer cukorkagyárhoz fordulni a kért címért.

Standard. Forduljon felvilágosításért a Tungsram-vállalathoz, Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand, 127.

J. E. Sorsjegye nem nyert.

R. F. A parafint úgy fehéritik, hogy töménykénsavval finomítják, luggal neutralizálják és színtelenítő porral színtelenítik, végül a keverék után megszűrik. Kénsav, lug, por, mind forró állapotban legyen.

Válasz. Vizsgálatot kell kérni a munkaügyi miniszterütmölt, esetleg képviselők interpellációja után ama fak termelő üzem vezetőségének magatartása ügyében. Ha igazak az Ön által tolmácsolt panaszok, hogy a munkások sósase tudják, mi a járandóságuk, mennyit vonnak le a bérükből, ilyen, vagy olyan címen, hogy a kintinban, — ahol élelmiszernek kellene lennie, csak pipercikket és konzerveket lehet kapni méregdrágán, s ha mégis van élelmiszer az is már romlandó és drága, s csak hiteltre lehet vásárolni, hogy a kréta jobban fogjon, hogy a cég kórházában se orvosság, se kótszer, a gépek védő nélkül, a munka közben megsebesültek kárpótlás nélkül, halál esetén oda lökött kegyelem-morzsa az özvegynek, s hogy a szabályszerűen megdolgozott munkanapot, vagy szolgálati időt sem írják be pontosan, sőt akárhánszor letagadják, hogy nem tartják tiszteletben a vasárnapi munkaszünetet, s a túlórákat sem fizetik, hogy szabadságot csak a havidíjasoknak adnak, s a munkásokat vagy elbocsátják „javítás” címen vagy 42 százalékkal redukálják a fizetésüket, míg az élelmiszerárak változatlanok maradnak, s a prefektus, s a községi tényezők, kiszállott bizottságok a céggel való barátság miatt mindig meg vannak elégedve a tapasztalakkal, akkor itt a legzgorubb vizsgálat, s a legerélyesebb eljárás szükséges. Ezért kell, hogy a kamarában is szóvátessék az ügy.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ
BRASSO

Ma csütörtökön fut utoljára a

„PARAMOUNT PARÁDÉ”
„EVANGELINE” Dolores del Rioval a főszerepben.

A következő bemutatónk
Ez a film az utolsó évek kimagasló eseménye és a newyork-i filmversenynek a „legszébb film” címet nyerte el. Kacajon, könnyeken, mosolyon keresztül látszik le a film széleménye. Pompázó, vadregényes tájakra visz a képzelet, Dolores del R. legszebb és legjobb szerepe az „Evangeline”. Rendes magyar feliratok.

Csütörtök, péntek, szombat d. u. 3-5-ig Ohorn Antal a német színpadok ragyogó tollu mesterének

„A St. Bernáthe gyi barátok”
címmel, a legszebb némafilmje lesz 20 és 10 lejes helyárrakkal bemutatva. A főszerepben: CARL de VOGT.

Közgazdaság

Az italmérések törvénytelen árle tése ügyében

vasárnap nagy tiltakozó gyűlés lesz Brassóban

Brassó, március hó 26.

Az italmérési engedélyekkel kapcsolatos anomáliák, főleg pedig az italmérési engedélyeknek szerzett jogokra való tekintet nélküli nyilvános árlejtése, egész Erdély és Bánság érdekeltjeinek egyöntetű tiltakozását váltotta ki.

Sokezer egzisztencia sorsát akarja megpecsételni az a rendelkezés, amely az italmérési engedélyeknek nyilvános árlejtésére való bocsájtását írja elő — törvénytelenül.

Az erdélyi kiskereskedők szövetsége, amelynek tagjait érinti legközelebről az ügy, elhatározta, hogy

az erdélyi kiskereskedőket és engedélytulajdonosokat országgrszí tiltakozó gyűlésre hívja össze.

A gyűlést vasárnap tartják meg Brassóban a róm. kath. gimnázium rajztermében (Kolostor utc 23). Eddig a következő városok jelentették be, hogy delegátusokat küldenek ki a brassói gyűlésre: Kolozsvár, Szatmár, Nagynyed, Marosvásárhely, Fogaras, Dicsőszentmárton, Székelyudvarhely, stb.

Csik. Háromszék, és Gyergyóból minden község egy-egy delegatust fog kiküldeni a gyűlésre.

Az italmérőengedélyek ügyének előadója Szegő Árpád szeszgyáros és borkereskedő lesz, aki a kérdés legkitünőbb ismerője.

A vasárnapi brassói tiltakozó gyűlést a szövetség kiszélesíti azzal, hogy azon több igen fontos kereskedő-kérdést és problémát fog a plénum elé vinni.

Városi üzem, amely uzsorás

Kolozsvár fogyasztói bojkottra készülnek a villanyüzem ellen

A városnál a villamosmühöz, a villamosmünél a városhoz küldik az embert, ha a villanyárak leszállításáról van szó

Kolozsvár, március 26.

A kolozsvári lakosság körében valószínűleg forrongó a hangulat a villany és a víz kérdésében. A háztulajdonosok, a kereskedők és a vendégiparosok egyelőre még külön utakon igyekeznek rendet kiderőszakolni ennél a két városi üzemnél.

Az elmúlt héten a vendégipari munkaadók szövetsége beadványt intézett a városi tanácshoz, amelyben rámutatott arra, hogy

ugyanakkor, amikor a város 20—25 százalékkal alacsonyabbra szorította le a maximált élelmiszerek árát és uzsora címén sorra bünteti a 50 százalékos haszonra dolgozó üzemeket, miért nem érez morális kötelezettséget arra, hogy a saját üzeménél is, amelyek közérdekű és nem lukratív vállalkozások, le-

szállítsa az árakat?

A városi villamosmű az elmúlt évben az investált összegeken kívül 19 millió lej tisztán nyereséget produkált, amit meg is lehet érteni, ha figyelembe vesszük, hogy egy kilowatt óra áram önköltsége ára 1.60 lej és a fogyasztótól 11 lejt hajtának be érte. Ez azt jelenti, hogy a városi villanyüzem közel ezer százalékos haszonra dolgozik — anélkül, hogy uzsora miatt megbüntetnék.

A villanyárak leszállítása mindenképpen aktuális, mert azóta, hogy a villamosmű mint kommercializált üzem működik, vagyis 1950 március elseje óta az áram előállításához használt szén és nyersolaj ára 25—50 százalékkal csökkent és így az egységáram díját is csökkenteni kellene a város és a kommercializált üzem közötti szerződés értelmében.

Nem lehet olcsóbb az áram, mert kevesebb lesz a tantiem

Több nagyfogyasztó személyesen fordult a villamosmühöz és kimutatta, hogy a legtöbb erdélyi városban a nem magánhasználatra fogyasztott áramot az olcsóbb ipari áramtarifa alapján adják. A kávéházak és éttermek ebben az értelemben ipari célra használják az áramot és ezért kérték, hogy az üzem a részükre szolgáltatott áramot 7.50 lejért szállítsa, ha pedig ez nem volna lehetséges, akkor az éjszakai órákban fogyasztott áramot olcsóbb tarifa szerint számolják el.

Az érdekeltet felkeresték Mihali Tivadar főpolgármestert és Tuffli Richard alpolgármestert, akik indokoltak találták ugyan a villanyárak leszállítását, de arra hivatkoztak, hogy

a villamosmű autonóm üzem, amelynek üzletpolitikájába a városnak nincs beleszólása,

legfeljebb az igazgatóságba delegált kép-

viselőin keresztül gyakorolhat rá befolyást. A villamosmű tehát a város,

a város vezetősége a villamosműnek okolja a villanyárak leszállításának kése miatt.

Az igazságot valahol ott kell keresni, hogy a villamosmünél érdekeit külföldi tőke érthetően nem akar olcsóbbítani, a mikor a fogyasztók a drága áramot is megfizetik.

És annak is megvan a magyarázata, hogy a város miért nem szorítja a villamosművet a szerződésben előírt árreviziorra.

A villamosmű igazgatóságában a 107 millióval érdekelt városnak csak 3 delegátusa van, míg a 70 millióval érdekelt Elektroból Erdélyi Szénbányacsoportnak 9 embere, akik ugyis leszállítják a városi delegátusokat, ha azok olcsóbbítást kérnének.

De nem is kérnek, mert minél több hasznot sajtol ki a város lakosságából a villamosmű, annál több tantiem jut az igazgatósági tagoknak!

Kolozsvárt komoly mozgalom indult, hogy bojkottálják a villanyt és ezáltal kénytelenek jobb belátásra a villamosmű érdekeltjeit.

NAPI PROBLÉMÁK

Huszonötmillió borotvapenge

Isten mentsen, nem akarunk propagandát csinálni a Szovjetnek. Mindössze azt tesszük, hogy külföldi közgazdasági lapjelentések nyomán regisztráljuk a legújabb szovjet-dumping eseményeit.

Tehát:

Szovjet ügynökök a múlt hét folyamán egész Angliát elárasztották borotvapengekkel. Az ügynökök első látogatása Sheffieldben, az angol acélpár szivében történt. Nem kevesebb, mint 25 millió pengét ajánlottak el a napiárnál 75 százalékkal olcsóbban.

Néhány nappal ezelőtt több ezer hajlítottból készült széket indított utnak a szovjet Angliába. Egy West-End áruháznak 3 shilling, 3 penniért adták el ezeket a székeket, ami azt jelenti, hogy 75 százalékkal olcsóbb az orosz áru, mint a belföldi angol.

Ezzel egyidejűleg tömegével ajánlja a szovjet az olcsó és jöminőségű orosz bútorokat az angol piacon. Egy hálószobaberendezés, amelynek belföldi ára 20 font, a szovjetügynökök 7—8 fontért kínálják. Ebédőberendezések 15—18 font helyett, 5—6 fontos dumpingáron kaphatók.

A világ gabonapiacainak egyik legnagyobb eseménye, hogy a szovjet váratlanul újabb 650 millió métermázsza búzát adott el főleg nyugateurópai kikötőkön keresztül való elszállításra. Az oroszoknak sikerült Mexikóban is jelentős buza-quantumot elhelyezniük akkor, amikor Észak- és Délamerikának tudvalevőleg óriási gabonafeslesei vannak.

És végül:

A szovjet ez évben befejezi az 1400 kilométeres hosszú vasútvonalat, amely Szibériát Közép-Ázsiával fogja összekötni.

A világ egyik legnagyobb traktorgyára, a híres „Turk-Saib” elkészült és évi 50 ezer traktort tud előállítani.

Dniepropetrovsk-ban, Ukrajna „acél-szivében”, ahonnan az öléves terogazdaság szerint rövidesen elindul a világ legnagyobb vas- és acél-dumpingje, már üzemben van a Niagara után a világ legnagyobb vízelektromos telepe, amely a szovjet legfontosabb ipartelepeit ugyszólóan ingyen árammal (fél kopeka kilowattontként) fogja ellátni.

Az öléves terogazdaságból hátra van még másfél év...

Rejtélyes és súlyosan nehéz problémák előtt áll a kapitalista világgazdaság!

(—)

A jassi kereskedők a napokban gyűlést tartottak, amelyen új bankjegykibocsátást követeltek. A felszólalók szerint a mai bankjegymennyiséggel lehetetlen az üzleti forgalmat lebonyolítani.

*

Az aradi Texa hatvan százalékos egyezségét elfogadták a hitelezők.

Tőzsde

1931. március 26.

Zürich (nyitás): Berlin 123.85, Amsterdam 208.30, Newyork 519.65, London 25.24 és háromnegyed, Páris 20.35 és egynyelcad, Milánó 27.22 és egynyelcad, Prága 25.39 és háromnegyed, Budapest 90.60, Belgrád 913, Bukarest 309, Varsó 48.20, Bécs 73.06.

Devizák (belföldi jegyzés): London 816.50, Zürich 32.35, Newyork 167.80, Berlin 40.03, Bécs 23.63, Prága 4.98, Budapest 29.53, Milánó 8.81, Páris 6.61, Amsterdam 67.54.

Valuták Angol font 816, svájci frank 32.35, dollár 168, osztrák shilling 23.70, cseh korona 5, pengő 29.50, máрка 40, olasz lira 8.80, francia frank 6.60, holland forint 68, dinár 5.

Kolozsvári Mentők készpénz sorsjátéka

Nyeremények garantálva és fizetve a Banca Albina által

Soha többé, ilyen alkalom hogy csekély 100 leíért gazdag ember lehessen mert

ápr.1-én egymillió leit nyerhet

a cluji Mentő sorsjegy húzásain - Siessen a vásárlással, amíg nem késő

Sorsjegy kapható. Dohány, hírlap, údákban, borblyognál és uccai árusoknál, valamint 117.— lei beklidése ellenében a Sorsjegyiroda Clui Str Memorandului No 16 főhizományos. Brassóban Derzsi Géza ny. igazgató, Str De Milloc 163 Bukarestben Schönberger Jenő Bl Maria 96 — Nyereményjegyzék hír/apilag közölve

Vérgzésbe fulladt a kanpuri hindu nacionalisták tiltakozó nagygyűlése. Kanpurból jelentik: A lahorei összekövők kivégzése után keletkezett izgalom egyre erősödik Indiában. A tüntetések és tiltakozó gyűlések majdnem minden városban megismétlődnek. Tegnap Kanpurban rendeztek a hindu nacionalisták tiltakozó nagygyűlést, azután pedig tüntető felvonulást, amelyet az angol karhatalom szét akart oszlatni. A tömeg azonban megütöközt a rendőrökkel, akik végül sortűzet adtak a tüntetőkre. A véres utcai harc végén 30 halott és több, mint 100 súlyos sebesültet szedtek össze.

Nyilatkozat.

Az „Erdélyi Futár”-ban névalírással megjelent cikkeket nem én írtam.

Az „Erdélyi Futár” ellen a sajtópörtot ma megindítottam.

Farkas Aladár,
a Brasói Lapok bukaresti munkatársa.

★ Művészi jazz Brassóban. Az Európa kávéház tulajdonosa áldozatot nem kímélve, főző hó 28-ikától kezdődőleg Glausius Tibor ismert zeneszerző vezése alatt álló művészi „Jazz és Tangó” zenekart szerződtetett. Amit az új zene tánc és dalban kihozott műsorukon van, Brassóban még nem hallott, világvárosok legújabb műsorával gyönyörködtetik esténkint a modern zenét szerető nagyközönséget. — A zenekar minden tagja művész, szépet, kedveset, hangulatosat hoz a zenekar és szereplésük iránt városszerzte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— A magyar parlament villásreggelit adott a francia képviselők tiszteletére. Budapestről jelentik: A magyarországi tanulmányut céljából Budapestre érkezett francia képviselők szerdán délelőtt megkoszorúzták a hősök emlékművét, délben pedig részt vettek azon a villásreggelin, amelyet Almásy képviselőházi alelnök adott tiszteletükre a parlamentben. Almásy alelnök pohárköszöntőjében Doumergue francia köztársasági elnököt, Pernot, volt munkügyi miniszter pedig Horthyt életette. — A vendéglátásért Hesse volt gyarmatügyi miniszter mondott köszönetet. A francia képviselők tiszteletére adott villásreggelin jelen voltak a diplomáciai kar tagjai és a politikai előkelőségek.

— A gróf a vízbe fullt... Párisból jelentik: Artois gróf, a francia arisztokrácia ismert tagjának autója, amelyet maga a gróf vezetett, Montpellier közelében a La Manche csatornába zuhant. A katasztrófa következtében a gróf és két vendégutasa a vízbe fullt. Holttestüket még nem sikerült kihalászni.

— Időjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint továbbra is felhős, néhol eső várható, hajnali fagygal és gyenge köddel.

★ Dezső Miklós nyug. szőlészeti felügyelő: Biztosított utánpótlás c. füzeté, mely a szőlőkben való hiányok utánpótlásának módjait tárgyalja, egy héten belül megjelenik. Műtán a füzet a megrendelések arányában, korlátozott számban fog megjelenni, s így csak azok juthatnak hozzá, akik igényüket bejelentették, minden szőlősgazdának, aki még elő nem fizette, érdekében áll, hogy a füzetre való előfizetését a legrövidebb időn belül közölje a szerzővel. Címe: Dezső Miklós nyug. szőlészeti és borászati felügyelő, Átúd—Nagynyed.

— Harakirit követett el ezer méter magasságban, majd kiugrott a repülőgépből. Tokióból jelentik: Megrendítő módon végzett magával egy japán fiatalember, aki összeveszett apjával és emiatt érzett lelkiismeretfurdalásában elhatározta, hogy megvált az élettől. A fiatalember, aki úgy gondolta, hogy nagyot vétett a szülői iránti tisztelet ellen, kibérelt egy repülőgépet, amelyben, amikor ezer méter magasságba jutott, harakirit követett el, majd kiugrott a gépből. A pilóta később véletlenül hátraneézett, ekkor azonban utas helyett már csak vértöcsét talált a kabinban. A fiatalember holttestét a mezőn találták meg.

★ A brassói római katolikus Négyesület jótékonyági szakosztálya köszönettel nyugtázza Darkó István ur 500 lejes adományát, melyet Száva Pető elhalálása alkalmából kosztumgyűjtés címén a szegény gyermekek felsegélyezésére juttatott hozzá.

— Ellenállhatatlan lelki kényszer miatt gyújtogatott. Párkányból jelentik: Az elmu'ti hetekben egyik tüzeset a másikat követte Kisgyarmat községben. Csűrök, pajták, házak égtek le, az anyag: kár sokezer koronát tett ki. A nyomozás sokáig eredménytelen volt, míg sikerült a tüzvések okozóját, Takács Sándor 17 éves Kisgyarmati legény személyében kézrekeríteni. Takács 30—40 gyújtogatást ismert be és tettei magyarázatul azt adja elő, hogy ellenállhatatlan lelki kényszer hatása alatt eselékedett.

— Összeütközött két finn katonai repülőgép. Helsinkből jelentik: Szerdán délelőtt Helsinkiben repülőgyakorlatot tartottak, amelyen nagy számú közönség jelent meg. A gyakorlat legszébb mutatványa két repülőgép mérközése lett volna, aminek kivételére azonban már nem kerülhetett sor. A két gép ugyanis rögtön a felállítás után összeütközött, lezuhant és a benne ülő pilóták szörnyethaltak. A katasztrófa következtében a gyakorlat folytatását lefújták.

★ A brassói izr. Chevra Kadisa ezúton értesíti t. tagjait, hogy évi közgyűlést folyó hó 29-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja az Arvaház-utcai tanácsteremben.

A Magyar Párt kiküldött bizottsága rehabilitálta az igaztalanul megvádolt Willert Józsefet

Bukarest, március 26.

Az egyik Kolozsvárott megjelenő időszaki lap támadást intézett dr. Willert József kamarai képviselő ellen, akinek különböző vádakkal illetett, amelyeknek bizonyossága, — a lap állítása szerint, — dokumentumok is volnának Mihalache belügyminiszter kezében.

A kérdéses időszaki lap cikke alapján a Magyar Párt dr. László Dezső és dr. Paál Árpád képviselőket bízta meg az ügy kivizsgálásával, akik most a következő levelet intézték Willert Józsefhez:

Nagyságos

Dr. Willert József képviselő urnak,
Bukarest.

Kedves Barátunk!

Egy Kolozsvárott megjelenő időszaki lap állította, hogy Mihalache belügyminiszter ur olyan nyugtákat tart a kezében, amelyek ellened kompromittálók, s hogy ezekkel a miniszter ur nyílt ülésen fog Téged leleplezni.

Ma délután a képviselőházban Mihalache miniszter urat megkérdeztük, ki a legnagyobb meglepetéssel és méltatlankodva jelentette ki, hogy az egész ügyet most hallja először, ilyenről nem tud semmit és felhatalmazott, hogy ezt Veled közöljük és önként kijelentette, hogy erről hajlandó Neked bármikor írásbeli nyilatkozatot is adni.

Bukarest, 1931. március 25-én.

Szívélyesen üdvözlünk:

Dr. László Dezső képviselő s. k.

Dr. Paál Árpád képviselő s. k.

Sport

A Hungária hatalmas győzelme a magyar ligában

Budapest, március 26.

Gyümölcsöltő Boldogasszony ünnepén, tegnap délután, a Hungária együttese bajnoki mérkőzést játszott a III. kerület csapatával. A küzdelem folyamán a Hungária meglepően jó formát áruolt el és különösen a második félidő kitűnő játékával megérdemelt súlyos vereséget mért a gyenge óbudaiakra. Végeredmény 6:0 (1:0). Hungária fölényrel indult a játék, melyet még a szél is támogat. A 8-ik percben Barátky megszerzi a vezetést. — Ezután változatos játékban a Hungária mindvégig vezet és sűrűn hullatja a gólokat.

↓ A Sabaria szép nemzetközi sikere. Szombathelyről táviratozzák: A Sabaria — HASK (Zágráb) futballmeccs a szombathelyiek 3:2 (1:0) arányú győzelmét eredményezték. A Sabaria rendkívül erős tempójú mérkőzés után megérdemelten győzött.

Budapest:

Ferencváros — Pécsi Vasutas SK 15:0 (7:0). Magyar kupamérkőzés. A Ferencváros az első perctől az utolsóig hatalmas technikai fölényrel szorongatta ellenfelet.

Szeged: Beszkárt — Bástya 1:1 (1:1). Magyar-kupa mérkőzés. — Az eldöntetlen eredmény megfelelt az erőviszonyoknak.

Eszék: Pécsbaranya — Gradjanskzi 2:2 (1:1). Nemzetközi mérkőzés. A magyarok nem feleltek meg a várakozásnak. Az első félidőben a játék ellaposodott. A 25-ik percben az észéki Novszel vezetéshez juttatja a csapatát, mire a magyarok is feljönnek és egyenlitenek. A második félidőben a magyar csapat erősebb iramot diktál, a negyedik percben Kovács góloz, befejezés előtt azonban Flamm egyenlít.

Budapest: BAK — Kossuth 1:1 (1:0). Második ligamérkőzés.

↓ A bécsi Admira súlyos veresége Prágában. Prágából jelentik: A Slavia tegnap délután 3:1 (1:1) arányban legyőzte a bécsi Admirát, melynek nagyarányú veresége meglepetésszámba megy.

↓ Az osztrák sportszövetség állíratá Bukarestbe. Bukarestből jelentik: Az osztrák sportszövetségtől Meisl Hugó aláírásával átirat érkezett a bukaresti labdarúgó központhoz, melyben azon reményüknek adnak kifejezést, hogy Románia részvételének az amatőr Európa-kupában semmi akadálya nem lesz. Most már csak a csehek beleegyezésére van szükség.

↓ A budapesti Vasas futbalcsapata Brassóba jön? Értesülésünk szerint tárgyalásokat folytat a Brasovia a budapesti Vasassal, hogy húsvét másodnapján Brassóban vendégszereljenek. Ennek annál kevésbé akadály, mert előző napon a kitűnő bukaresti együttes Marosvásárhelyen játszik.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50 szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétele-eladás

Különböző bőrbutorok elutazás miatt azonnal olcsón eladók. Brassó, Hosszu-utca 23. t12267

Egy jókarban levő gypaju fésülőgép eladó. Cím 12266 sz. a. a brassói kiadóhivatalban.

Fogarasi határon 5 kövű lisztelő malom és fűrészbérbéadó. Cím: Boér Luiza, Fogaras, Unirei 26. 12192

Eladó ház 2 holdas gyümölcsös, százezer lejtű, Veszely-nél, Homorod I. Jud. Tarnava Mare. 12268

GYÓGYSZERTARAT, nagyforgalmat bérlelnék, esetleg megvennék, Grosz gyógyszerész, Nagyvárad, Cuza Voda 61 12292

ERDESZETI mag és csemeték, EZÜSTFÉNYÖT szállít legjobban: Fenyőmagpergető, „PICEA” Brassó, Tebea-utca 17. Árjegyzék ingyen. 12283

Használt fényképező lemezeket nagyobb mennyiségben és különböző nagyságban olcsón szállít. Foto Adler Oszkár Brassó, Kapu-utca 14. 12282

Fővárosi illatszerüzlet, közismert, jómenevű, havi 18000 lej jövedelmet biztosít, áruval, teljes berendezéssel 150.000 lejtért adó. Rudolf Mosse, Bukarest. (Csafádi okból). 12285

Orth. kóser כשר של פסח és mindenféle fűszer kapható Brassó. Fekete-utca 8

Lakás

Butorozott szoba penzióval kiadó. Brassó, Str. Nicolae Jorga 10. földszint, Fellegvár alatt.

Kiadó Bukarest központjában 10 szoba lakásnak, vagy irodának. Str. Stirbey Voda 70. 12260

BRASSÓ CENTRUMÁBAN világos, száraz, cementezett RAKTÁRHÉLYISEG, villanyvilágítással, vízvezetékekkel ellátva, azonnal kiadó. Cím 12244 sz. a. a brassói kiadóban.

Lakást kaphatnak esetleg kószttal, magyar családnál, tisztességes fiatal emberek. Bukarest, Sos Cătel No. 26. 12271

Két szoba, előszoba, konyhából álló, kedves lakostársak, cserépkályhával, vízvezetékekkel, villannyal, kiadó. Bukarest, Alea Luter 18. Parkban, tiszta levegő, csend. 12287

Kiadó négy szoba és mellékhelyiség, Brassó, Str. Jorga (Fellegvársor) 18. Megtekinthető egész nap. 12288

Kiadó szobák, legénylakások, lakosztályok, butorozva, vagy butor nélkül, esetleg ellátással. Georgescu, Bukarest, Strada Franklin, 5. 12286

2 szoba konyha április 1-re kiadó. Brassó, Kórház-utca 44. 12284

Végyes

FIGYELEM! Gruberné fűző szalonja Brassó, Weisz-Mihály-utca 18 szám alatt az I. emeleten van. FIGYELEM, ELSŐ EMELETEN! 12214

FRANCIA nő, francia és zongora órákat ad. Cím 12279 sz. alatt a brassói kiadóban.

Megbízható házvezetőnő keresetlik, idősebb házaspárhoz. Cím 12294 sz. a. a brassói kiadóban.

Könyvek

Több mint 10000 asszony bizonyítja, hogy a Biri néni szakácskönyvének nincsen párja. ennek segítségével a háztartás felannyi gondtal és költséggel jár. Kemény kötésben 130 lej. Csak ezt fogadja el!

A perzsaszőnyeg házi készítése. Irta: Dóczy Pál. (Több mint 50 ábrával. Kézikönyv a perzsaszőnyeg-szővés tökéletes el-sajátítására) 140 lej előzetes beküldése ellenében portómentesen küldi a Brassói Lapok könyvosztálya.

Figyelem! Az alábbi kézimunkafüzeteket raktárról azonnal szállítjuk: Filet-Blumenmuster (45.—), Neue Filetmuster (51.—), Filet-Häkel (65.—), Smyrna (65.—), Wolleses für Gross und Klein, 80 minta (38.—), Kelim-arbeiten II. füzet (63.—), A zárójelben feltüntetett árak a nagyított mintáival együtt értendőek. Postai megrendeléseket az ár és 10.— lej portó előzetes beküldése ellenében ajánlva vagy postacsomagként feladás mellett szállítjuk Brassói Lapok Könyvosztálya

Frauenpiegel a legújabb német nyelvű havi divatlap, csak 20 lej a Brassói Lapok könyvosztályában.

Házasság

VIG KEDELYÜ, 19 éves háziasan nevelt jó családból származó hajadon vagyok. Ismeretség hiányában ezúton próbálom jövendőbelimet megkeresni. Hozományom komplett berendezés, kelengye és készpénz is. Komolyan nőstini óhajó urak irjanak „Tavaszi napsugár” jellegű a brassói kiadóba. Fénykép kíváncsok. Csakis teljes című levelekre válaszolok. 12242

Házasság céljából megismerkednék időbirtokos leányok, nagy vagyonnal rendelkező uriaszonyok, diplomás és előkező társadalmi állású urak. Forduljon bizalommal diszkreten közreműködő irodámhoz, közölje igényeit és személynémet. Cégvezetelen levelezés, Bizony Ferenc közvetítő iroda Timişoara I. Str. Gh. Coşbuc 2

B.L. Kocsis Béla

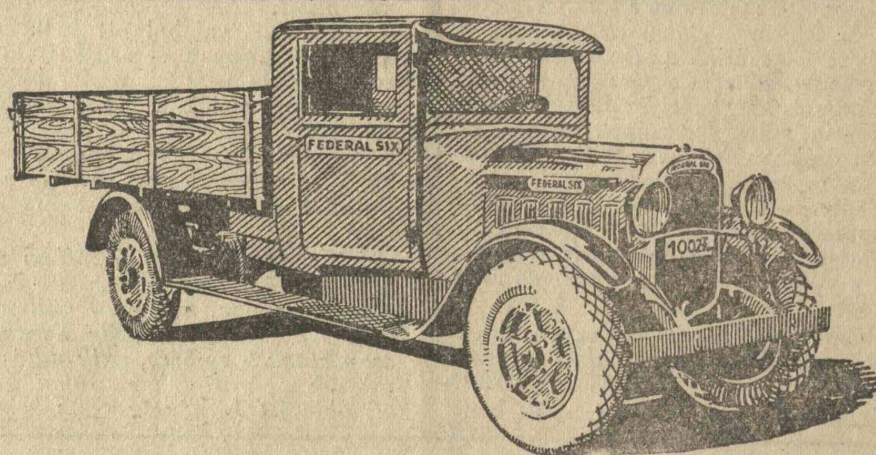
A BRASSÓI LAPOK nyomdavidatátának kiadása és rotáció: nyolc nappal, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokra negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárfakkal készséggel szolgálunk.

MEGBÍZOTTAK. Arad: Str. Cuza Voda 3 (Himályi Pál) — Déva: Str. S. Barnabiu 10 (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanța 2 (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérmegyék részére. Kolozsvár: Str. Daba ariilor 7. (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Sztyegörge-utca 6 (Szabó Jenő) — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Sztetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic Jica 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Papo Géza-utca 15. (Kerész László) — Szatmár- és Marosmegye részére — Szilágysomlyó: (Heller Ernő) — Temesvár: Gyárvaros, Fő-utca (Str. Dacilor) 33 — 35 (Gerő Sándor) — Torja: Str. Reale (Armand) 15. (Jász László)

Megbízások felvételére és fizetések átvételére lentli helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljósztva: Bartha Géza, Dán Dániel, Nádas Jenő

A 4 és 6 hengeres „FEDERAL” teher- és autóbusszalváz a jelenkor legtekéletesebb márkája

Hydraulikus négykerékfűk, dupla rugózás hosszabbított alváz, motorpumpa, a legmegbízhatóbb konstrukció. Kérjen ajánlatot.

Igen kedvező fizetési feltételek.

Állandó alkatrész raktár.

Vezérképvislet:

„Industria-Economia” Rt. Temesvár.

Kerületi képviseltek: Karl Weindl's Söhne Nagyszeben, Automobilii Rt. Kolozsvár, Automobilii Rt. Szatmár, Transylvania Rt. Székelyudvarhely, Rosenbaum Pál Szászrégen.

294

Thomas Mann

a Nobeldíjas német író két leghatalmasabb műve. olcsó, propaganda kiadásban (Csor-bítatlan, teljes szövegek.)

A varázshégy

4 kötet 2'0 lej.

A Buddenbrook ház

3 kötet 130 lej.

Postai megrendeléseket portómentesen elintéztünk.

Brassói Lapok Könyvosztálya

„MALVY”

kalapgyár és divatszalon
Bukarest, Str. Lipscani 71. I. em.

ajánlja legújabb párisi és bécsi kreációit, a legelőnyösebb árakon.

En gros

2105

Endetail

Ujítsa meg

lejárt előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és fennakadás nélkül küldhessük.

BRASSOI LAPOK

Bukarester Restaurant ENESCU

neben Königl. Palais, erstklassige Kundschaft 3 Sälle, Garten, Separés, Keller, 7 Zimmerige Wohnung.
Anfrage Hillard, Strada Progresului 21, Bukarest.

Szenzáció! Szenzáció!

Brassóban még nem volt!

F. hó 28-ától kezdve minden este
Jazz és Tangó-Band

az 4 HJ

Európa kávéházban

(Brassó, Kolosor-utca 7.)

Glausiuss Tibor hírneves zeneszerző vezetése mellett — Ha táncolni és jól mulatni ohajt, okvetlenül ott legyen.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy raktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjta an árjegyzékünket!

Hirdetmény

Előpatak gyógyfürdő igazgatósága, a saját irodájában Előpatakon, 1931 március 29-én d. e. 10 órakor megtartandó árverezésen haszonbérbe adja a kávéház-étterem és cukrászda helyiségét.

Feltételek előre is betekintethetők

A fürdőigazgatóságnál.

1 69

Női, férfi, és gyermek partí cipők

legolcsóbb eladási helye.

„CORSO” cipőáruház
(GUTH A.)

Brassó, Weisz Mihály-utca 13.

március 29